

౫౦౪౨౦ ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } ఐన్నవట్టణము 1921 వ సం॥ డిశంబరు నెల 14 తేది బుధవారము } No. 211.
నంపుటము. ౮ } దుర్మతి నా మనం వత్సర మార్గ శిర మా స శుద్ధ చతుర్దశి ౧౮. } సంచిక ౨౧౧

“ప్రశస్తమైన ఎన్ జిల్ బర్లు” రైన్ మెషనరీ ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బ్లాక్ స్టాంపు నూనెయంత్రములు

ఒకవలము నుండి మరియొక వలమునకు సులభముగా తీసికొని పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ ఆమర్చునట్టి ఆవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

నెం 9, నెకండు

తంబిలిలానము, ఎంజిను మద్రాసు

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్నుఅండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినీరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహూరు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి నంత మాత్రమున నయమగును. సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనీలైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

తామరలైలము

శబ్ద 1-కి 0-6-0

పండ్ల పొడి

శబ్ద 1-కి 0-2-0

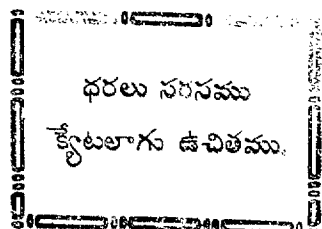
అమృతాంజనం డిపో,
బొంబాయి మదరాసు.

ఒంటి నొప్పి మోటా కుసాకి ముద్రాపత్రము కంపెనీ వారిచే జరిపబడింది. (8068)

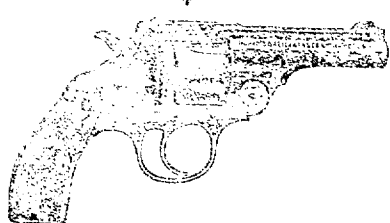
శాశానిధములగు వివాదార్థం. ఆరు లేక ఐదుతోటా లు యె మ్మనని. [స్థాపితము ౧౮౮౩ సం.

౧౨ నెంబరు.

ధరలు సరసము క్యేటలాగు ఉచితము.

శాశము ౩౫, ౩౮, ౩౬ అంగుళాలు లతో దొరకును.

చిన్నది. కేబుల్ కెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరకును.

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, న్యూ యార్క్.

ఆరోగ్యములకు

ఒక మార్గము

219

తక్షణమే మీరు

ఒక రూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి

ఆతంకని గ్రహమాత్రము

సేవించిన చాలాగు.

జాబితలు ప్రాయశాఙ్గి ఉచితము. త్వరపడుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆతంకని గ్రహయాషధాలయము, 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Awarded First Class Certificates and Gold Medals by the South Indian Ayurvedic Conferences and Exhibitions 1919, 1920 and 1921.

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

(REGISTERED)

THE WONDERFUL DISCOVERY IN THE MEDICAL WORLD.

For all "Acute" and "Chronic" Diseases.

—PREPARED SCIENTIFICALLY BY AYURVEDA RATNA, PANDIT N. V. SRIRAMA CHARLU, PH. D. Sc.—

(Sole Proprietor and Senior Phisician of the Madras Ayurvedic Pharmacy.)

This unparalleled and Ancient medicine is prepared in exact accordance with Ayurvedic and Western Modern Principles carefully tested and standardised by expert analysis and found to be an unrivalled Elixir for the general prolongation of life, and particularly a guaranteed remedy for nervous Debility, Skin Eruptions, Eczema, Vertigo, Loss of Nerve Power, Vigour, Memory and Appetite, Depression of Spirits, constant Mental Misgivings, want of spirit and energy, Melancholia Rheumatism, Gout, Paralysis, Insanity, Hysteria, Dropsy, Diabetes, Piles, Asthma, Consumption, Dyspepsia, all sorts of urethral discharges, Acute or Chronic, Irregular menses of all kinds and all men and women's ailments, etc. This is the only safe and reliable remedy for all diseases resulting from youthful indiscretions and loss of Vitality. It imparts New Life and Energy by increasing and purifying the blood. It contains such valuable ingredients as Siddha Makaradhwaja, Mukta, Suvarna, Loha and vegetable Drugs. This can be taken as a Tonic by every one of either sex without any restrictions of Diet, Season or Climate. Complete Directions are sent with Phial. One Phial of 60 pills (for a complete cure), Price Rs. 10 (Ten) only. V. P. Extra.

Apply to:—Ayurvedic Ratna Pandit N. V. Srirama Charlu, Ph. D. Sc.

Telegraphic Address:—"KALPAM" MADRAS.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY,
Post Box No. 151, Madras.

ఏకమూలీకాశ్రయోగమునుగల్గు - స్వర్గోగములకును

వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొనగడి

"దేవావ్యతరసము"

(3212)

ఇయ్యది సిద్ధులచే నుపదేశించబడి వనమూలీకలచేత నూతనముగ తయారుచేసి వేసవేలుగా విక్రయమగుచున్నది. ఏదిగ
మన పక్షములేక మనుష్యులకు వచ్చెను సకలరోగములను బాగుచేసి ఆనందోగ్యతాపత్రికలను బడసియున్నది. ఉపయో
గించెడి విధానమును బుడ్డి పెంట పంపబడును. ఆర అవుకను బుడ్డి గి కి రు ౨. కాలు ఆవుకనుబుడ్డి రూ ౧ మాత్రమే.
ఐ. పి. చార్మి ప్రత్యేకము. వలయు వారలు దేవావ్యతరసము కంపెనీ,

(ప్రావై)టరు: ములుకుట్ల నరసింహాచార్యులుగాడు, కరూరు, ఎన్. ఐ. ఆర్. తిరుచినాపల్లి జిల్లా.

వర్తకులకు ఫ్యాక్టరీ రిదారులకు విజ్ఞప్తి
సంవత్సరాంతముగుచ్చుది. త్వరపడుదు.

అక్కంటుబుర్కు-EX.

తెడల్గు.

చిత్రావర్ణాలు.

రబ్బరుస్టాంపులు.

తలుపుపేదర్లు.

కవర్లు.

కార్డులు.

పట్టి పుస్తకములు.

వగైరాలు సరసమైనధరలకు అతిశీఘ్రముగ తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆర్డరు ఇవ్వండి

ఆర్డరు ఇవ్వండి

హాణీ ప్రెస్, ప్రింటర్స్, బైండిర్స్. Etc., జెజవాడ.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

జాతకరత్నము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవైద్య
సామ్రాజ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, యుక్తకాశ్రమము,
భూతవైద్యము, యాత్రములు, ఆమెనావారి చిట్టచేత తమ
నాలు విచ్చిత వివేచనవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుల
మాయముచేయటం, మామిడి చిట్టను పుట్టించుట, తేజము
సమాధియగుట, కరీరములేని రేలకాయలేత మాటలాడుచుట,
భూమిపైన గజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిలుపు మొదలగు విచిత్రములు అనేకములు జున్నవి. ఈ గ్రంథ
మును చదివిన ఆత్మయ్యకముగా మేటికో రంజితరవి గార్వరంజి
యిచ్చుచున్నాము. దీనివల రూ 4-0-0. (2118-288)
ఐ. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, 20, గో. (మొట్టమొదటి)

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేదీ వళ మున్నగునవి లేకు
నంతవరకు ఫలితములను క్యాల్క్యులే రిడింగ్తో సహా యెన్ని
సంవత్సరములైనను జ్యోతిష్యుని సహాయము అక్కరలేకయే
తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంతానము మున్నగు
ద్యావభూతములతో మీరూ జాతకములను మీరే వ్రాసికొన
గలరు. ఇది యింటిబోర్నియే. దీనివల రూ 2 మాత్రమే.
గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
ఖజుకోట, విశాఖపట్నం, జిల్లా.

"అమృత విషవృత్త ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము
వ్రతీ మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి వుపయోగకరము.
ఇది యాదుకొనుటకు జాతకము, పుట్టినతేదీ, నక్షత్రము,
మొదలగునవి అపురవములేదు. ముఖ్యమైన రేఖలతో వ్రాడ
బడినవి. గొప్ప గర్భిణీలులను పొందినది. వల 1 రూ
ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారగు ఆర్. నారాయణరావు
వంతులు డి. ఏ. డి. ఎల్. గార్లకు వ్రాసి. "రాగల దానిని
తెలిసికొన గోరువారికి యీ విషవృత్త ఫలదర్శిని సంతోసము
కరించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు కలరావారము
గలవక ఏరునామాకు వ్రాయబలరాన.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

1920

మోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా

వనోదధినరస్పరిల్లా

రత్నసీతనకు రత్నమయొక్క కుమారుడగు పోగ్గట్టు
యందు "చేర్చి" గాంచిని. ధర 1-10-0
ఇండియా సిల్కోనందు ఎచ్చటైనను తపాలాఖర్చు
వలెనగా తంపబడును. (2978)

వివాహము పి. డి. సావంత్.

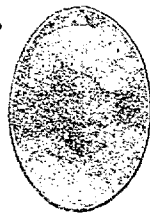
నెం 144 ధనవేదాది బొంబాయి.

అమృతా నువ్వుది! త్వరలో సిద్ధమగును!!

1922 సం॥ స్వదేశీకారేంద్రు

మహాత్మాగాంధీ, తక్ లో॥ లకు

పటములు అందు ఆర్డరులు ౨ ఆణా
లో కలవు. కొలది లు పంపి, ముందు
క్యా లేండరులు రిజిస్టరు చేసుకో
మాత్రమేచేయవలెను.
బడుచున్నది గాన

వెల ప్యాకింగు పోస్టేజి సహా 12 ఆణాలు,
మేలరకం కిస్తూ, గోరోజనం,
కుంకుమపువ్వు, వచ్చకరూపం ధర
సహాయముగ వారకును.

కంపిలిలానము: క్రిష్ రాజ్ అండు కో.,
'కోలామూర్' 286, చై నాబజార్ రోడ్, మద్రాస్

వైద్యరత్న వండిత

డి. గోపాలాచార్యగారి

అమృతమలకతల

శిశువును కండ్లను సర్వదా కాపాడును
అన్నివిధ శిశోరోగములను బోగొట్టును
పొన్నునొప్పలను దూరము చేయును
కణతనొప్పలను నిర్మూలముచేయును
సీనసరోగముల రుదీర్ఘదు
పెదడుకు బలము కలగజేయును (బు)
కర్మరోగములను నశింపజేయును
కండ్లను చలనజేయును
అపస్మారముల దూరముచేయును
తలనరములకు బలమునిచ్చును
సేత్రిరోగములకు హితము
మూర్ఛలను బోగొట్టును
తలచుండును బోగొట్టును
వెంట్రుకలను నెరయకుండజేయును
నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపుజేయును
యోచనచేయువారికి మిక్కిలి హితకరము
మామిడిపొట్టును నిర్మూలము చేయును
విద్యాధులకు సర్వదాహితము
చర్మరోగులకు మంచిజేయును
తలచుంటులను మాన్యును
అధికనిద్రను తగ్గించును
నిద్రలేమిని బోగొట్టును
దీని గుణములు అనుభవజ్ఞులకు వెలుగును.
వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0-0.
ప్యాకింగు పోస్టేజిప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆ యు ర్చే దా త్ర మం,
41, ఆచార్యన్ ఏథి, డి. టి. మదరాసు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942
(4) సేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తయ
వ్యాధితే కాపాడుచుంటిని. కొన్ని వళలో ప్రాణముకూడ
విసికొనియినది. వేసారెన్ సిటీలో నుండు, 'యర్గా మెడికల్
హాల్' వారిచ్చిన స్పెషల్ అస్ట్రోక్యూర్ అను దివ్యవృక్షము
ను నేదించుటచేతనే సేను ఇప్పుడు నడచు వ్యాధితేక సౌఖ్య
ముగా నున్నాను.
తెలూరు } ఆర్. ఎన్. చట్టి
4-3-20 }

మద్రాసు అండు సదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్,

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన

సామానులపై రైల్వే సుంకము సవరణ.

1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటి తేదీ లగాయతు యీదిగువ కనబరచిన ప్రకారము వస్తు సామగ్రిమీద సుంకము రైల్వే బోర్డువారి ఉత్తరపు ప్రకారము యమ్. యస్. యమ్. రైల్వేలో సవరణ చేయబడును.

ప్రస్తుత చార్జీలు — నూతన

తరగతి	హెచ్చుతేటు.	తరగతి	హెచ్చుతేటు.
1—	.333	1—	.38
2—	.500	2—	.42
3—	.666	3—	.58
4—	.833	4—	.62
5—	1 000	5—	.77
X—	1 500	6—	.83
		7—	.96
		8—	1.04
		9—	1.25
		10—	1.87

ప్రస్తుతము మొదటితరగతిలో నున్నటువంటి వస్తువులు తక్కువ ధరలుగల దగుటచే వానిపై సుంకము హెచ్చుచేయుటకు వీలులేనటువంటిన్ని వస్తువు లగు కంకర, ఎముకలు, ఎండుగడ్డి, ధాన్యములు, సున్నము, సున్నపురాళ్లు, తెలగపిండి చెక్కకాయ ధాన్యములు మున్నగునవి ఈ నూతన సంస్కరణముల ప్రకారము ఏర్పడిన మొదటి తరగతిలో చేర్చబడినవి.

2. ఈ రైల్వే ఎ. బి. సి. డి. మెట్రాసు రేల్వేలో ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము మార్పు బడును.

(1) 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటితేదీ లగాయతు, ఎ. కట్టిలో యీదిగువ కనబర్చిన ప్రకారము తిరిగి మార్పులు చేయబడును.

మైలుకు మణుగుకు దమ్మిడి

.380 మొదటి 300 మైళ్లకు
.125—301 మొదలు 500 మైళ్లకు
.115—501 మొదలు 800 మైళ్లకు
.100—801 మైళ్లు అంతకు పైన

(11) 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీ లగాయతు బి. కట్టి కొట్టివేయబడును. యీదిగువ వివరించిన బి. కట్టి వస్తు సామగ్రిని కొంతవరకు ఎ. కట్టిలోనికిని, మరికొంత సి. కట్టిలోనికి మార్పుబడును.

దానికి తిరిగి బి. కట్టి అని పేరు పెట్టబడును.

ప్రస్తుత బి. కట్టి

- (1) ఇంటివాసములు
- (2) చెక్కినదూలములు, చెక్కినిదూలములు
- (3) పెంకులు
- (4) ఇటికలు
- (5) కాల్చినయిటుకలు
- (6) యముకలాహారము
- (7) యినుము, తేక ఉక్కుముక్క
- (8) సూరేకారము

ఈ వస్తువు లన్నియు ఎ. కట్టిలోనికి ట్రాన్స్ పోర్టు చేయబడును.

- (9) పెడుళ్లు
- (10) పెడురు ముక్కలు
- (11) చెట్లు తునుకలు

ఈ వస్తువుల సి. కట్టిలోనికి ట్రాన్స్ పోర్టు అగును. దీనినే 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీనుండి బి. కట్టి అని వాడుకలోనికి తెత్తురు.

(III) ప్రస్తుతము జరుగుచున్నటువంటి సి. కట్టి (1921 సి. నంబరు 1 తారీఖునుండి బి. కట్టి అని పిలువబడును)

ఈ దిగువ ఉదహరించిన ప్రకారము సంస్కరింపబడును.

మైలుకు మణుగుకు దమ్మిడి

.30— మొదటి 50 మైళ్లు
.20—51 మొదలు 200 మైళ్లు
.17—201 మొదలు 300 మైళ్లు
.13—301 మొదలు 400 మైళ్లు
.10—401 మొదలు పైన

(IV) 1922 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదటితేదీ లగాయతు డి. కట్టిలో నున్నటువంటి మాంగనీసు లోహమునకు యమ్. యస్. యమ్. రైల్వే లోకల్ బుకింగులో తిరిగి యీ దిగువ ఉదహరించిన ప్రకారము చేయబడును.

మాణుగు 1 కి ఒక మైలునకు దమ్మిడి స్టైడింగుస్కేల్

.380	50 మైళ్ల లోపున
.300	100 డిటో
.250	150 డిటో
.200	200 డిటో
.166	250 డిటో
.143	300 డిటో
.125	400 డిటో
.115	400 మైళ్ల పైగా

ఇవి ఎగుమతి దిగుమతులలో నితర వరతులకు లోపైనవి.

(3) 1921 సంవత్సరము డిశంబరు మొదటి తేదీ లగాయతు పెన్సిల్ వాల్ చార్జీలు యీ దిగువ ప్రకారము వేయబడును.

(1) మద్రాసునుండి పంపు ప్రతిరవాణాకును మణుగునకు 12 పైసలు వంతునను, ౦ పైసలు వంతునను, చార్జీ చేయబడును,

మిటర్ గేజి సెక్షనులో మాత్రము గుంట కల్లునుండి హిందూపురము వరకు ఆల్లుకానేరదు. ఇందులో గుంతకల్లు మాత్రము చేరదు మిటరు గేజి సెక్షనులో గుంతకల్లునుంచి హిందూపురము వరకు మణుగునకు 8 పైసలు వంతునను 4 పైసలు వంతునను చార్జీ చేయబడును.

(II) సరాసరిగా బుక్కుచేయడములో గుంతకల్లు, హిందూపురము సెక్షనుతప్ప మణుగునకు 8 పైసలువంతున వసూలుచేయబడును. గుంతకల్లు హిందూపురము సెక్షనులో ఒకతడివకు మణుగుకు 4 పైసలు చొప్పున వసూలుచేయబడును.

నార్లు ఈస్తులనుమీద ఇక్కడున్న కొన్ని తక్కువరేట్లు ఎక్కివచ్చేయరులేదు కొట్టివేయలేదు. డిశంబరు మొదటితేదీనుండియు జరుగు మార్పులు ఇదివరలో అక్టోబరుజరు మొదటితేదీని ప్రకటనములద్వారా తెలుపబడెను. అందులకూర్చి తెలియకొదవారు ప్లేషన్ మాన్యుయల్ కు దరఖాస్తు పెట్టుకొనినచో తెలుసుకొనగలరు.

(4) వైచెప్పిన మార్పు లన్నియు 1922-వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ మొదటి తేదీ నుండియు ఆచరణలోనికి వచ్చును. అవి అన్నియు గూడు

టారిఫ్ క్రొత్త పుస్తకములో తెలుపబడును. అది కొలదికాలములోనే ప్రచురింపబడును. అవి ఈ రైల్వేప్లేషనుల కన్నిటికిని పంపబడును. వలయువారు ప్లేషను మాన్యుయల్ సహాయముతో గాని చీఫ్ గూడు క్లార్కుల సహాయముతో గాని తెలిసికొనవచ్చును లేకున్నచో జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసుకు వ్రాసుకొనిన 0-4-0 అణాలకు ఒక పుస్తకము బడయగలరు.

(5) ఈ విషయమై యింకను యేమైన సంగతులను తెలుసుకొనవలసి యున్నచో మద్రాసు సెంట్రల్ ప్లేషనులోని జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసులో నున్న రేల్వే సూపరెంటెండెంటుగారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును.

“గొప్ప మార్పు”

ఆయుధశాసనమును యిటీవల చేయబడిన మార్పు ప్రకారము ప్రతిమనుజుడును రైఫెస్సు లేకయే సాధారణ మయిన కత్తులు స్వరక్షార్థము ఉంచుకొనవచ్చును అట్టి కత్తి చేతికత్తుయందు ఇముడ్చబడి బహు అందముగాను చేతికి తేలికగాను ఉండునట్లు మన దేశమున తయారు చేయబడి స్వదేశ “కత్తి కత్తులు” అను పేర విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఒకటి రెప్పించి చూచినయెడల దాని ప్రయోజనము మీకే తెలియగలదు.

కావలసినవారు:

ఈ క్రింది చిరునామాదారునకు వ్రాసిన దొరకగలవు. కొలదిమాత్రమే గలవు గనుక త్వరపడి వ్రాయుడు. పెద్దకత్తి కత్తు 1-కి రూ. 6-8-0; చిన్నకత్తి కత్తు 1-కి 5-8-0 దజను కత్తులు కొనువారికి ఒక కత్తు ఉచితముగా నీయబడును. వలయువారు ఆర్డరుతో సహా ఒకరూపాయి అడ్వాన్సుగా పంపవలెను.

పోస్టేజి వగయిరా ఖర్చులు కొనువారు భరించవలయును. **మారం శెట్టి కృష్ణారావు,** (8079) బెజవాడ.

కరవుతీరిన కలములు

కష్టము కలుగజేయని ఫౌంటెను కలములు వ్రాసిన అనందము వాటరు మేసు, స్వాను, బ్లాకుబర్న్, హార్డువేరు, సెప్ట్రస్, కంప్లెక్స్, చవుకధరలు—ఆర్డరు ఈయండి. గిరిబ్రదర్స్, ప్లేషనర్స్, ట్రిప్పి కేసు, మద్రాసు.

భృంగామలక తైలము

(తైద్యచింతామణి)

భృంగామలక తైలము :- శరణుకు వర్ధనచేసినను, ముక్కులో ప్రతిదినమును నత్యుచేసినను, శిరోరోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము :- తలకు పట్టించిన కంటి రోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము :- ఆపస్తంబరోగమును ఉన్నద రోగమును, కపరోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము :- తల వెండ్రుకలను తుమ్మెదలుకలె నల్లగాచేయును.

4 ఔన్సుల సీసా వెల రూ 1

1 పౌను ,, ,, 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీధర్, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు, ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హుజూర్ రోడ్,

మాంటు రోడ్ - మద్రాసు.

(బుధ)

వృత్తాంత లేఖలు

అఖిలభారత వ్యాయామములు

తెలంగాణ

(కార్యదర్శి నుండి)

ఇండియా జేకము అన్ని ప్రదేశములనుండియు దరఖాస్తులు వచ్చుచున్నవి. ప్రఖ్యాతికెక్కిన వారు పందెములలో పోటీ చేయుచున్నారు. పోటీదారులందరకునది ప్రస్తుతము తెలుపనేర తున్నాము. ఈ వ్యాయామముల సందర్భముఁ బ్రతిఘటన మైనూరు సంస్థాన వైనికులును శ్రద్ధ వహించుచున్నారు. దంభాస్తులు పుచ్చుకొను కాలగ్రాహి 18 తేదీ వరకు పోచ్చిందితిమి. స్వ స్థానములలో వస్తాయు ఆటగాండు శ్రద్ధ తీసుకొనుచున్నారు. ఘోషాస్త్రీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యము లేర్పాటు చేయబడును. హిందువుల యొక్కయు విశ్వామిత్రులయొక్కయు పద్ధతుల ననుసరించి ఫలహారములు దొరకు ఏర్పాటు గావింపబడుచున్నవి.

నూజవీడుమధ్యపానని మేధపుకేసు

క్రిమినల్ ప్రొసీయూషన్ 107 వ కేస్ క్రింద పండ్లం దుగురు నూజవీడు అసహాయపాదులమీద మద్యపానము చేయ కుండ బాధించినందులకు కేసు తేబడెను. ఆ కేసు బెజవాడ సబ్జివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుగారు గన్నవరములో నీనెల 9, 10 తేదీలను విచారించిరి. ముద్దాయిలను గన్నవరం సబ్జివిజనల్ రిమాండులో నుంచిరి. గన్న మెంటు తరపుపాత్ర్యము విచారిం చుటకు తరిగి ఈనెల 21 వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను. ముద్దా యిలు నిలవబడుట అవసరము లేదని కూర్చుండి ఖోర్దూలో ఇచ్చు వాగ్దానములను జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీవారిచే నియమింప బడినవారిని వ్రాసికొనగూడదని మేజిస్ట్రేటుగారు ఆజ్ఞాపించిరి. పోలీసువారు ముద్దాయిలను దుర్భాషలాడుచుండిరి. మహాత్మా గాంధీకి క్షేయము కల్గుములతో ముద్దాయిలు ధైర్యముతోను అతి ఉత్సాహముతోను శ్రీకృష్ణుని జన్మస్థానమున కేగిరి. — ఒక విలేఖరి.

వెనకన మెట్ట

(ఒక విలేఖరి నుండి)

డిసెంబరు, 11:- కృష్ణజిల్లా యన్న గూడెం తాలూకాలో జేరిన మా వెనకన మెట్ట గ్రామములో నవంబరు 24 తేదీన కర్ణం గారగు నాగులుపాటి వెంకట్రామదాసు పంతులుగారు, మన సబుగారగు దాసరి బ్రహ్మయ్యగారున్న సత్తురులు ముగ్గు రున్న అంతరు తమ పడవులకు రాజీనామా యిచ్చివున్నారు. సజరు వుద్యోగములకు యెవరైనను దరఖాస్తు పెట్టుదురేమో యని వేచి యుండి, తుదకు యెవరును యీ బానిసవృత్తికి నిచ్చ గింపనందున యెన్నంగూడెం తాలూకా తహశీలుదారుగారు రగు రెవ్వరగుట నుబ్బారావుగారు మా గ్రామమునకు సమీపమున వున్న కుమాకేడం గ్రామమునకు బుకరణములను ఆ దస్త్రములు ఒప్పజెప్పుకొన నియోగించిరి. రివిన్యూ యిన స్పెక్టరుగారిని కూడ బంపిరి. వీరందరు మా గ్రామమునకు రాకపూర్వమే మా పూరు మునగబుకరణములు తమ దస్త్రముల కట్టగకట్టియుంచిరి. వారు కుమారకేడంనుంచి వచ్చుసరికి మా గ్రామములకు ఆ బాలగోపాలము వీక్షులపెంట గాంధీభజనలు చేయుచు గాంధీకి జేయు యను జయ జయధ్వనులు మిన్న ముట్టి వెంకట్రామదాసు పంతులుగారి యిం టికివచ్చి కుమాకేడం గ్రామమునకు బుకరణములను పుచ్చుమాలా లంకృతుల చేయునలన గౌరవముజేయ వెంచిరి. దస్త్రములను వచ్చి జెప్పుకొనిన మొదల తానిగౌరవమునకు తగినయెంచి కుమార కేడం కరణంగా రగు మహారాజశ్రీ మంచిరాజు సత్యనారాయణమూర్తిగారు తాను భూతియడనని తలచి వెంటనే యిం దును గురించి తాను యిదివరకు తన గ్రామమునకు చేయుచున్న బానిసవృద్ధిగమునకు కూడ రాజీనామా యిచ్చివారు. ఆ మన సబుగారగు నీరుగొండ వీరన్న గారు తమ పూర్వవాసనాదోషము వల్ల రికార్డు కొంతవట్టుకు వచ్చుకొనేతరుకొనేసరికి, తానుభారత మాతకు జనించినదాన్ని గాంధీవహాత్మని తత్వము మానసము నకు పొడముట వల్లనున్న నేను యిది వచ్చుగించుకొ నని యిన స్పెక్టరువారిలో చెప్పెను. తరువాత వానిని సగౌరవముతో పూరుబయటికి సాగ నంపి గ్రామస్తులు గాంధీ భజనతో తిరిగి వచ్చిరి. మా గ్రామము ఉత్సాహపూరితమై యున్నది. ఈమధ్య స్థాపించబడిన పంచాయితీఖోర్దూ మా గ్రామమందు చాలవీక్షతో పనిచేయుచున్నది.

రాజమహేంద్రవరం వార్తలు

(వ్యక్తియవిలేఖరి నుండి)

డిసెంబరు 12:- 11-12-21 ఆదివారం సాయంత్రము 5 గంట వరకు పాకిస్తానులో కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడు గారి ఆధిపత్యముకింద నౌక బహిరంగసభ జరిగెను. సుమారు 5000 మంది భాగ్యులు స్త్రీలు సభకు విచ్చేసిరి. స్వామినాయు డుగారు ప్రముఖ సాహిత్యములను ముచ్చటించుచు బొంబాయి అల్లరులలోన ఆంధ్రమోక్షద్యమమునకు వాటిల్లిన అపజయము వలన ప్రజలు నిరుత్సాహపడుచున్న పక్షపు వాని తిరిగి మేల్కొల్పి, వారిని ఉత్సాహవంతులుగా చేయుటకో యననట్లు, బం గాళా, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారును, సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారును కాంతివైస్యము ఆకాష్ట్రీయ మని చాటించి రనియు, లాలా లజపతిరాయి, నెహ్రూ మున్నగు జేతనవలను బంధించినియు చెప్పిరి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు తమ సహజ గాంభీర్యముతో గోదావరి మండల పరిస్థితులను గూర్చియు, కాకినాడలో స్వరాజ్యపతాకమును పోలీసువారు ఊడబెరుగక సాంబూర్తి పంతులుగారు తిరిగి దాని ప్రతిష్ఠించి నందులకు ప్రభుత్వమువారిచే అత్యున్నత యుద్ధపతకముగూర్చియు విపులముగా ఉపన్యసించి, ముఖ్యముగా విద్యార్థుల కర్తవ్య మును నూచించిరి. తల్లాశ్రద్ధ నుండిరమ్మగారు (కాకినాడ వాసులు) తమ మృదుమధురవైలిలో చక్కగా నవ్వసించి ప్రజల మనస్సులు రంజింపజేసిరి. స్వరాజ్యపతాకమును నిలప వలసినదనియు, ప్రభుత్వమువారు దానిని బలవంతముగా నూడ దీసినచో తాను తిరిగి దానిని ప్రతిష్ఠింతు మనియు, కాంతి వైస్యములోచేరి, చెఱసాలకు పోవుటకే మక తన ప్రాణము వై నను అర్పించుటకు సిద్ధము నున్నాననియు చెప్పిరి. కాంతి వైస్యములో 18 వ వ్యవస్థలు వై మయస్సు కలవారందరును చేర వలసినదనియు, 12, 18 వ తేదీలలో వైస్యమువచ్చి పురవీధులలో తిరుగునప్పుడు ప్రజలు మాతాతాతము చేయవలదనియు, యాదా నీస్యము వహించి యూరకుండుటయే శ్రేయస్కరమనియు, విద్యార్థులు యూనియనుజాతును సలూముచేసి తమ యాత్మగౌర వము కోల్పోవలదనియు వక్రలంఘన పాచ్చరించిరి. ఉత్సా హము మెండుగానున్నది. సీపాయిలు నేటి సాయంత్ర మిచ్చ టికి వత్తురు.

శ్రీకామేశం వార్తలు.

(ఒక విలేఖరి నుండి)

డిసెంబరు 10:- తే 8 దీని బ్రహ్మపురమునుండి వచ్చిన అసహాయపాదులందరు హైస్కూలు కెడరుగ ఎండలో కూ ర్చుండి భజనలుచేసిరి. సాయంకాలము 5 ఘంటలకు చాకు బజారులో బహిరంగసభ జరుపబడెను. జయంతి వేంకట నారాయణగారు తమసహజగంభీరధోరణితో గొర్న మెంటువారు మహచ్చుడియులకు జేసిన అన్యాయములు పంజాబుదురంతుల విషయమై ముచ్చటించునపుడు సభలోనుండి హాహాకారములు బయల్పడెదలి కంటతడితెట్టినవారు లేరైరి. ప్రజలలో నుత్సాహ మునకు మితిలేకుండ నున్నది. తే 9 దీని జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము రాత్రి 7 ఘంట లకు 'రమావిలాసిని' నాటకకాలలో సమావేశమై జిల్లాలో జేయుచున్న పనివిషయమై, శాసనోల్లంఘనమునకు జిల్లా యొక్క పరిస్థితులెట్లున్నవో మొదలగు విషయములు చర్చించిని లేలియవచ్చుచున్నది. ఈగోజుననే జిల్లాలో బనిజేయు చున్న నాయకోత్తములు చాలమంది బిచ్చేసి నగరసంక్తి ర్తజేసి సాయంకాలము 5 ఘంటలకు చాకుబజారులో సభ జరుపబడెను. బాగ్బరుగిరిగారు, నాభి రామకృష్ణరావుగారు స్వరాజ్యతత్వ ముగురించియు, అస్పృశ్యతనుగురించియు విపులముగా ముచ్చ టించిరి. తరువాత బొంత ఆపూరావుగారు అస్పృశ్యత మద్య పాననిషేధమువిషయమై విపులముగా ముచ్చటించిరి. వీరితరువాత, చాకలికులజాతును, ఇప్పడు గంజాంజిల్లా బ్రాహ్మణతెర్దాం గ్రామమును చీరాలపేరాలవలే జేయుచు, ఊ రిప్రజలచే, యూనియను తీసివేయనందుకు పన్ను నియ్యకుండజేసి ననాయకమణి యగు రాజాం పాపయ్యగారు పురాణేతాసము లతోను సమయస్పూర్తి ఉపమానములతో మృదుమధురముగా గొర్న మెంటువారియొక్క అన్యాయపు పరిపాలనవిషయమై పండితపామరరంజకముగా ముచ్చటించునపుడు సభికులందరు నిశ్చలులై సమోహనానాద్రుబద్ధితులై టులు మైమరచి రని చెప్పు ట సలికెయోక్తిగాదు. మల్లాది కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు శ్రీకామేశంపాఠ లింక స్వదేశీక్షి బూనక నిత్యదాసత్యములోనే గొట్టుకొనుట కోసనియ మని పాఠులను హెచ్చరించిరి.

సభ విజేతవస్త్రధారణముతో ముగిసెను. సభ ముగిసినత రువాత, సెమనల్ స్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయుడగు నిట్టల రామమూర్తిపంతులుగారు వారిపక్షవికి రాజీనామావచ్చి స్వరా జ్యదీక్షాకంఠమును గట్టుకొనిరి. పురప్రజలలో నమితోత్సాహము వెలవడి నూతనచైతన్యమును గలుగజేయుచున్నది.

గూంపుగూడి

ఒక విలేఖరి నుండి

డిసెంబరు 10:- ఈ గ్రామములో సుమారు 1 నెల 15 దిన ములనుండి హిందీప్రచారము చక్కగా జరుగుచున్నది. 5-మంది విద్యార్థులు హిందీభాషను నేర్చుకొనచున్నారు. ఈప్రచారము ఈ గ్రామబాలియసాతలతరపున జరుగుచున్నది. హిందీ ఉపాధ్యాయులు కమ్మవారు మ-రా-శ్రీ అల్లెలూరి లక్ష్మణ రావుగారు కడుశ్రద్ధతోను పట్టు లతోను పనిచేయుచున్నారు. మాబాలియసాతల దూరగ్రామముల విద్యార్థులను ఆకర్షించుచున్నది. ఈ గ్రామ బ్రాహ్మణవైశ్య యువకుల సహాయమును పొల్లునుచున్నది. సంస్కృతోపాధ్యాయులు బ్రహ్మశ్రీ వైత శివరామకాష్ట్రీగారు నిష్కళంకబుద్ధితో శ్రవపడి బాలరకు సంస్కృతమునందు చక్కనిక్షితు నిచ్చు చున్నారు.

కాంతినేన

డిసెంబరు 8-12-21 తేదీ సాయంత్రము జరిగిన మహా జనసభలో ఈ గ్రామమునకు కాంతినేన యవసరమని తీర్మానిం చిరి. 12 గురు యువకులు ప్రస్తుతము కాంతినేనలో చేరి సంఠక ములుచేసిరి. ఇంకను చేరెనున్నారు. ఇంతకు పూర్వమే కాంత యలమైన శాసనోల్లంఘనచేసి స్వరాజ్యసంపాదనలో ప్రాణ ములనైన నర్పింపసంసిద్ధు లని మాగ్రామస్థులు సుమారు 50 మంది సంఠకములు చేసియున్నారు.

అస్పృశ్యత

9-12-21 తేదీన వైశ్యరత్నము చిరంజీవి పల్లిపోతు బ్రహ్మ య్యవారి తండ్రి చిననరసింహంగారి దినవారములు సక్రమముగా గడపి ఘనము 1400 బీదజనులకు అన్నప్రదానము చేయించిరి. అందు ముఖ్యముగా మాలలును మాడిగెలును ఘనము 300 ల జనం భుజించిరి. వీరికి అన్నము కట్టించి పరామర్శచేయుటలో మాగ్రామవైశ్యులును బ్రాహ్మణులలో కొందరును పాల్గొనిరి. వైశ్యులలో ముఖ్యులు మ-రా-శ్రీ పల్లిపోతు కోటయ్యగారును యెందురూ వీరభద్రయ్యగారును స్వయముగా అన్నము కట్టించిరి. మిగిలినవైశ్యబృందము అంతయును ఆబాలవృద్ధులు నిరభ్యంతర ముగా వడ్డనజేసి అస్పృశ్యతాపిశాచమునుండి విముక్తులైరి.

రాయవోటితాలూకా దేవగుడిపల్లి కరణంగాడు అసహాయోద్యమము ననుసరించి తమపక్షి రాజీనామా నొసంగిరి.

చిత్రాపూరు రథోత్సవము ఈయేడు కార్తికమాసములో జరిగిన రథోత్సవ మప్పుడు రథము లాగుటలో 4, 5 గురు జనుల వై కెక్కిరి. ఒక స్త్రీకి నడుమవిరిగి ఆనుపత్రికి గొంపోవు చుండగానే మరణించినది. 2 గు చికిత్సలో నున్నారు. పోలీసు వారు, దేవాలయాధికారులు కొంచెము శ్రద్ధగ నన్నచో ఈ లాటి విపత్తు జరిగియుండ దని ప్రజలు భావించుచున్నారు.

9-12-21 తేదీని తణుకుతాలూకా కానూరుగ్రామ ములో ఫిగ్గాసభ జరుపబడెను. చుట్టుప్రక్కలనుండి పది గ్రామములప్రజలు ఆత్మ్యత్సాహముతో ఖడ్గదనస్త్రధారులై హాజరైరి. కొవ్వలి గోపాలరావుగారు స్వరాజ్యసత్యకతనుగూర్చి విపులముగా చెప్పిరి. పదిగ్రామములలోను పంచాయతీ ఏర్పా టున్న ఖడ్గదడిపోస్థాపనలను తక్షణమే కావించబడెను. ప్రజ లనిర్మాణశక్తి విజృంభించుచున్నది. దేశభక్తియు కాగ్య దీక్షయు అంటువ్యాధికర వర్ధమాన మగుచున్నది.

గిగ్గు మెమోరియల్ మెడల్, వెంట్రెండుకప్పనకై ప్రతి సంవత్సరమును జరుగుచుండెను పోటీపందెము ఆటలను ఈ సంవత్సరము గుంటూరునందు 1922 సం॥ రం జనవరి 20, 21 తే దీలను జరుపుటకు గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు ఇంటరుస్కూలు స్పోర్టు ను ఆసోసియేషనువారు నిర్ణయించిరి. ఈ ఆటలలో జిల్లాయం దలి ప్రాథమిక, మధ్యమ, ఉన్నతవిద్యాలయవిద్యార్థు లందరును పాల్గొనవచ్చులు. ఈవిషయమై యింకను సమాచారమును తెలి యగోరువారు టవును హైస్కూలునందలి సహాయోపాధ్యాయులగు ఆడిదం నారాయణమూర్తి ఎం. ఏ. ఎల్. టి గారి చేరట వ్రాయ ప్రార్థితులు.

విదేశ వార్తలు

విదేశ యొడంబడిక

ఆర్థిక సమస్య.

డిసెంబరు 10:—లండను జార్జి గార్, విదేశీయ వాణిజ్య కార్యదర్శి, తన ప్రసంగమునందు ఆర్థిక సమస్యనుండి కొంతభాగము దీనినేయటకును మరొకభాగము అల్పమునకు చేర్చుటకుగూడ పిలువినందున మున్ముఖముగా గాన మొనర్చిరి. ఆర్థిక విషయమునందు మాత్రమే ఎక్కువచిట్కలు గలవు 1920 సం॥ చట్టప్రకారము విదేశీయ సామ్రాజ్యమువారికి 180 లక్షల పాతలము, ఇందు 100 లక్షలు దక్షిణమువారును 80 లక్షలు ఉత్తరమువారును ఈయవలెను. విదేశీ స్వతంత్ర రాష్ట్రమువారికిమీద యుద్ధవిధులలో కొంతభాగమునకు మాత్రమే ధనమియ్యవలయును. అనగా 100 లక్షలలో 60 లక్షలీయవలసి యుండును. బహుళ: దక్షిణమువారు యూనియను చట్టకాలమునుండియు సభిముగ నిచ్చినందులకు వారిని తిరిగి ఈ యవలసి నడని కోరక చూచును. ఈ సంధిగితి ఇట్లున్నది.—విదేశీ పార్లమెంటునం దల్లించెదనెడల వారికిట్టిపాక్షింపనేరదు. అందుచే వారు మామూలు మొత్తమునిచ్చుచుండవలెను విదేశీపార్లమెంటునందు తేరినయెడల వారి తోపాటు సమానపాక్షింప లిగియుండును. అల్పమువారికిం దునుగూడ గావలయునని యనుటకు పిలువెడు.

వటివను

డిసెంబరు 11:—దెయిలు ఈరానువారు ఒడంబడిక వంగిరించువరకు అధికారుల యభిప్రాయము ప్రకటింపబడదు. వరుతులు న్యాయముగ నున్నవని వటివనునందు అందరు వలచుచుండిరి.

బ్రిటిష్ కళాకాల

డిసెంబరు 12:—దల్లిజ బ్రిటిష్ కళాకాల అధికారులు సమావేశమైరి. అంగ్ల పార్లమెంటు నందున్న తమ ప్రతినిధులు విదేశీయొడంబడికను బలపరుపవలెనని తీర్మానించిరి. ఈ యొడంబడిక వలన ఈకళాకాలలకు 30000 వస్తుమునంక వింతును. అట్లైనకళాకాలలకు అయ్యందొ స్వతంత్రరాష్ట్రము నందు గాఢవిశ్వాసముగలదు. ఈవిశ్వాసము అసర్తవైనది గాదు. విదేశీయందున్న అన్ని అంగ్ల కళాకాలలతోను విదేశీ జాతీయ వారులు పోరాడిరిగాని ఈకళాకాలతోమాత్రము పోరాడలేదు.

విదేశీపత్రికాభిప్రాయములు

డిసెంబరు 9:—విదేశీయొడంబడిక పత్రిక:—సిన్ ఫీ నురాజువారు లభికత్ర మల కోర్చి యతి కన్య ముల తో నొడంబడిక నేర్పాటుగా విం చిరి. ఒడంబడిక విదేశీవారి కనుకలముగనున్నది. ఇట్టిసమయమున ప్రజలు రాయవారు లానవ్యకాని నామోహింపవలెను.

ఫ్రీమన్ జర్నలుగూడ నిట్లే వ్రాయుచున్నది.

యూనియనుల వార్తాపత్రిక యగు "విదేశీ టైముస్" పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: డివలరాగార్జిపకటనను గాంచి అందరును వివాదమున్నది. ఈసంధికి సమ్మతింపవలెనను ప్రపంచమువారి కంకరకును విదేశీవిశిష్టము గావలసివచ్చును. ప్రపంచమునంతట తిరస్కరించి విదేశీవారు చివరపథమును త్రొక్కడకాదుని ఈపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది.

డివలరాగారి సందేశము

డిసెంబరు 9:—డివలరాగారు ఒడంబడిక తాము సమ్మతింప జాలవని ప్రకటించిరి. వారిసందేశ మీ క్రింద ప్రకటింపబడినది.

"గ్రేటుబ్రిటనుతో జేసికొనవచ్చు యొడంబడిక వివరములను మీరు వార్తాపత్రికలయందు చూచియుండిరి. ఈయొడంబడికవరుతులు అత్యధికసంఖ్యాకు లగు ప్రజల మనోభిప్రాయలకు వ్యతిరేకముగ నున్నది. వారిమనోభిప్రాయము నూదునంప తగ్గవలదు యెన్నికలందు వివరపథమున.

దెయిలు ఈరానువారికిగాని ప్రజలకుగాని ఈయొడంబడికకు సమ్మతింకరాదని వెంటనే తెలుపుట నాతిధియనితలచుచున్నాను. ఈ నాభాసములను, జేసికొనుపత్రికాగూరక, సంక్షుణ్ణ వర్తమానములు బలపరుచుచున్నాను.

దెయిలు ఈరాను బహిరంగసమావేశ మాహ్వనింపబడినది. ఇదివరకు ప్రజలు గర్భరచిన క్రమమునయే ఈభాషణ నూచగవ్యవహరిం కొరుచున్నాను. మంత్రివర్గమునందు భేదాభిప్రాయములున్నను ప్రజాకార్యమును సరిగ్గ నేర్పరచుదు. రాజకీయ పరిస్థితులతో సంబంధములేకుండ సైనికాభి ఇదివరకు అధికారములక్రిందనే యుండును.

మునున్నను ప్రజాకార్యమును సరిగ్గ నేర్పరచుదు. రాజకీయ పరిస్థితులతో సంబంధములేకుండ సైనికాభి ఇదివరకు అధికారములక్రిందనే యుండును.

మన ప్రజలకు గొప్ప పరిక్షికాలము సంభవించెను. క్రమ య న య ను కొ న క భ క్తి తో మ న కార్యక్రమమును సాగింపవలెను. మన రాజకీయభేదాభిప్రాయములను తొలగించుకొనుటకు కాస్త్రసమర్థుల మగు మార్గము గలదు. మన మా పథమునుండి తొలగరాదు. ఈ సందర్భమున మంత్రివర్గమువారిప్రసార దేశమున కంతకును అదర్భముగ నుండవలెను."

అస్పిక్రమము.

వైస్రీ యం దు ఆ స్పిక్రమము గా రు ప వ్య సిం చుచు న్నిట్లు చెరిపిరి. విదేశీ యొడంబడిక యనునది వేరుగలేదు. బ్రాహ్మణులు, అరంజిష్ఠీలు మొదలగు మనభూత్యక్తువుల యెడలగూడ మనమిట్టివిధానమునే యవలంబించితిమి. 15 వత్సరములయనుభవము నొందితిమిగాన నిట్టిపరిక్షి యు క్తమైనదే. విశేషకాము కాకముందే ఇతరదేశములకు గూడ నిట్టివ్యాయమే గలుగజేసెదము. కార్మను ప్రభువువలె నీసందేశమును గ్రహింపరాదు.

అల్పము ప్రధానమంత్రిగారు.

డిసెంబరు 12:—అల్పము పార్లమెంటునందు సర్ జే మున్రొకొంగుగారువసన్మించుచు నిట్లు నుడిపిరి. ప్రస్తుతస్థితి చాల క్లిష్టముగ నున్నది. అల్పమువారికి బ్రిటిషువారు గావించిన వాగ్దానములను ఈ యొడంబడికవలన సరిగ్గ నిర్వహింపలేదు. బ్రిటిషుపార్లమెంటువారు దీనిపై 14 వ తేదీనచ్చర్చ జరుపువరకు మనము వివేకముగ ప్రకరింపవలెను. అల్పము తమ ఆకస్మముల కొరకే నిలబడదరు. ఒకఅంగుళ మైనను దానినుండి తొలగరు. ఈ యొడంబడిక సంతకములను గావించుట కల్పన రాహ్వనింపబడలేదు. అల్పముప్రజలు తమ ప్రభుత్వమునందు సమ్మకము జూపినయెడల నాప్రభుత్వమువారు ఈచిట్కలలో జాగ్రత్తగ ప్రజలను నడపెదరు.

డివలరాగారు

విదేశీవారు ఈ యొడంబడికల సంగీకరింపవలెననియు అట్లు చేయనియెడల విదేశీ గౌరవమునకును భంగమనము ననుటకు పిలువెదనియు, రాజకారములకు ప్రభుత్వముననే రాయబారుగావించిన యొడంబడికకు దెయిలు ఈరానువారును విదేశీప్రజలను సమ్మతింపవలెనని అట్టి యొడంబడిక సైనికా వా కంగీకరింపవలెనని నిర్ణయించుకొనబడెనని డివలరాగారు ప్రకటించిరి. దీనిని అయిరిషువారు గంగీకరింపక పోవచ్చును. ఈయొడంబడిక అయిరిషువారు సమ్మతింపట నామమాత్రకార్యముగాదు.

వాషింగ్టను సభ

చైనాసమస్య

డిసెంబరు 12:—చైనా తపాలాఫీసులలో నెక్కువ మంది జపానువారు నియమింపబడవలెనని జపాను వారు కోరిరి. అత్యంత ప్రాచ్యదేశమునాగ్రి పరిష్కారసంఘమువారు వివిధదేశములు కవులకు వుచ్చుకొనిన చైనావారి ప్రదేశములనుగూర్చి చైనావారి కిష్టాంకరముగు నిరత అన్యతే మాట్కలను గూర్చియు చర్చ తిరిగి ప్రారంభించిరి.

పరాసు ఇటలీ నాకలు

పరాసు ఇటలీ నాకానియములను గురించి విదుగొప్ప ప్రభుత్వములవారును సమావేశమైరి. ఈ విషయము తరువారే నిర్ణయించును.

చతుర్దేశ యొడంబడికవలన జపానువారు యాభునందు కోటలు బలపరుచుకొనరాదు.

బ్రిటిషు ప్రతినిధులు

బ్రిటిషు ప్రతినిధులందరును డిసెంబరు 11 వ తేదీన అంగ్ల దేశమునకు ప్రయాణమగుట కేర్పాటు గావించుకొనిరి. అప్పటికి ముఖ్యసమస్య లన్నియు పరిష్కరింపబడ వచ్చును.

నాకాకాస్త్రముల సంఘము

నాకాకాస్త్రముల సంఘము తొలగింపబడెను. ఈ సంఘ ముంతుటవలన సభాసమి త్వరితముగ జరుగుటలేదు. చతుర్దేశ యొడంబడిక

డిసెంబరు 12:—కొరియాను కమిషనుకా కిట్లు ప్రకటించిరి. కొరియా సమస్యను వాషింగ్టనువారు చర్చించి పరిష్కరింపవలెనని మేము ఆసభవారికి వ్రాసితిమి. దీనితోగూడ కొక

హెచ్చరిక పంపబడెను. ఈ సమస్యను పరిష్కరింపవలెనని సమావేశము వూర్తిచేసినయెడల కాంతి చేకురనేరదు. యూరపు లాని పరాసుదేశపు ఆర్మీనులూరైననల్లా వెంటలనో అట్లే ఈ కొరియా జిల్లా గూడకు సియాయందు కాంతికి భంగకరముగ సంగ్రామములు బహులుజేరుట కాలవాలనుగును. ఎట్టి అంతర్జాతీయసంబంధము నైనను తప్పక భంగమొందును.

హెచ్చికాకుగారు

డిసెంబరు 12:—సంయుక్త కాష్ట్రములలో డెమోక్రాటిక్ పక్ష నాయకు డగు హెచ్చికాకుగారు చతుర్దేశయొడంబడిక కళ్ళంతరపెట్టుటకు కారణములులేవనియు ఈ యొడంబడిక వలన అంగ్లజపానువరకులను మరచిపోవచ్చుననియు పలికిరి.

ప్రపంచ ఆర్థికస్థితి

డిసెంబరు 12:—బ్రిటనుగూడ లండనునకు 19 వ తేదీన వచ్చెదనని తెలియుటచే ప్రపంచ ఆర్థికస్థితిగాను కొత్త వాషింగ్టనుసభ పరిమోకటి జరుగునని యెంచుచున్నారు ఇందులకుగా నెక్కుడుప్రయత్నములు జరుగుటలేదు. అ యగు జార్జిగారు త్వరలో నమెరికాకు జనుట కింకను ఆక పెట్టుకొనియే యుండిరి.

గొప్పకార్యము

డిసెంబరు 12:—సంయుక్త కాష్ట్రములవారు రాజకీయ కార్యములకుగానుయూ పు,అసియాభివృద్ధిదేశములతోసంధినిన ర్దుట కేచతుర్దేశ యొడంబడికయే ప్రథమము. యొడంబడిక సామ్రాజ్యమునకును ప్రపంచమునకునుగూడ చాల లాభకారి యని అంగ్లేయులు డలచుచున్నారు. ఇది చాల గొప్ప కార్యము.

పత్రికాభిప్రాయములు

చతుర్దేశయొడంబడికను గురించి వ్రాయుచు ఈ వార్త దేశము నంతటిని ఆనందమున ముంచెననియు, చిట్టచివరకు నిజమును అత్యవసరమును అగు కార్య మొనర్పబడెననియు, ఇట్టి యొడంబడిక ఇదివరకెన్నడు నొనర్చుకొన బడలేదనియు, ఇంతటి తో పరస్పరానుమానములు సమపాననియు, డైలీ టెలిగ్రాఫు, మార్నింగ్ పోస్టు, టైముస్, వెస్టు మినిస్టరు గజెటు మొదలగు వాంగ్ల పత్రికలు వాకొచున్నవి.

అమెరికను వార్తాపత్రికలు.

డిసెంబరు 12:—చతుర్దేశయొడంబడికను గురించి బ్రిటాన్యూస్పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. "అంగ్లేయులకును జపానువారికిని సమ్మతిమగు రీతిని అంగ్ల జపాను యొడంబడికను రద్దుజేయుట చాల ప్రధానమైనకార్యము. ఇట్టివి కా.త మహాసముద్రప్రదేశములకే గాక మిగిలిన ఇతరదేశములకు గూడ జరిగిన భాగుండును" న్యూయార్కు వర్లౌపుత్రిక అమెరికావాణిజ్య యొడంబడికనే చైనాతో గూడ నొనర్చుకొనవచ్చునని వ్రాయుచున్నది. "ఈ యొడంబడిక సంప్రదనీయము. ఈ యొడంబడిక సుదీర్ఘములకుగాను యేర్పరుచుకొనబడెను. చైనాదేశ స్వాతంత్ర్య రక్షణకొర కొక యొడంబడికను వాషింగ్టను సభవారు జేసెనొకకతెను.

తురుష్క - పరాసు దేశములు

ప్రదేశముల తిరిగి ఇచ్చివేయుట

డిసెంబరు 12:—పరాసు తురుష్క యొడంబడిక ప్రకారము అదనాప్రదేశమును మరొకన్ని ఇతరప్రదేశములను పరాసు వారు తురుష్కుల కిచ్చివేసిదుకు కెమెలపాసాగాభివందించుచు తమ సంతకమును తెలుపుచు నిట్లు ప్రకటించిరి. ప్రపంచమునం దితరదేశముల వారందరును తురుష్కుల కాంతియొక్కములకు అదర్భాభిప్రాయములనుగ మనిం చెదరని సమ్మతి మన్నాను. టర్కీ స్వతంత్రతతో జీవించవలెనని మాత్రము గోరుచున్నారు. వారి మతభేదములు వాటింపక ఈ విషయమున తురుష్కు లందరను ఏకముగనుండిరిని తురుష్క దేశీయులు ప్రపంచమునకు ఋజువుజేయవలెను.

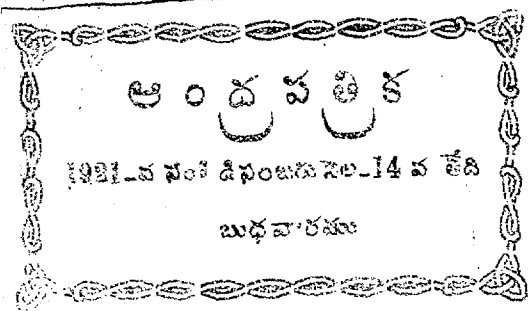
న్యాయకాస్త్రమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించువారందరును కఠినముగ కఠింపబడుదురు. యుక్తవ్యక్తులు లందరును కాంతిరక్షణ కాపాడుటకు పాలుపడవలెను.

ఇంగ్లండు ఈజిప్టులు

డిసెంబరు 12:—లాన్సుకర్నెసుగారి ప్రజానికనుగుణ్యము ఎల్లెప్పి ప్రభువుగారు సుల్తానవకు వ్రాసినజాబును గూర్చియుతమ యసమ్మతిని వెల్లడించుచు కెయిరోయందరి 50మంది న్యాయవాదులు, బ్రిటిషువారి దిట్టలు ఆక్రమింప నెంచుచున్నారని యు అందుచే నేమంత్రివర్గమునకుగూడ తాము సహాయముజేయజాలవని యొక విజ్ఞాపనపత్రికను ప్రకటించిరి.

సామ్రాజ్యప్రదర్శనము

ఇంతవరకు సామ్రాజ్యప్రదర్శనమునకు రిఫ్వాసమకూరెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం० జనవరి 14-వ తేది

బుధవారము

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము

ఆంధ్రులు పర్వతానందస్థ సమయమునందు

వారి కర్తవ్యమును నిర్ణయించి కార్యాచరణమునకు బూనుకొనవలసిన యవసరమును నాయకుల సంజ్ఞలముల దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారి సంజ్ఞలము గాంధీమహాత్ముని సంజ్ఞలము విస్తృతము చేయుచున్నది. రీడింగు ప్రభువుని ప్రభుత్వము జాతీయ జీవనభాగములను భగ్నము చేయుటకు నాయకుల బంధనమునకు బూనుకొనినది. ప్రభుత్వ మనలంబించుచున్న నిర్బంధ విధాన మపూర్వముగ నున్నది. స్త్రీలు భూమిబట్టల నమ్మకమునావులయను స్వరాజ్యకాంతమునదిగ ద్రోయుటయును నన్యాయకృత్యములనిలదడకయూ ద్యమావలంబకును నిరంతరము నిందించే న్యాయ ఇండియా లీడరు ప్రతికలు సయితము ప్రాయముచున్నది. ప్రభుత్వపు నిర్బంధవిధానము మితివాదులకు సయితము కోడమును గలుగజేయుచున్నది. మితివాదులను లాలించి బుజ్జగించి ఉద్యోగముల సిచ్చి నిరంకుశాధికారవర్తము స్వప్రయోజనములకు వారి నుపయోగించుచున్న విధము వారికిపుడనభవమునకు వచ్చుచున్నది. మితివాదుల వాదమరణ్యరీతముగ నున్న విధమును నిర్బంధములు విశదము చేయుచున్నది. మితివాదనాయకుల కధికారి నిర్బంధములు వివాదమును గలుగజేయుచున్నపుడు వారి ధికారవర్తముతో గలిసి తని జేయుట యనుచితము. ఉద్యోగములను ధనమును నధికారగౌరవమును నపేక్షించెడి స్వార్థకుల కార్మికత్వమును గలుగకబోవుట సహజమైనను కేవలము ఎమ్. ఎల్. సి. మొదలగు నతర గౌరవ భ్రాంతిని విడువజాలనివాడిని జాతీయదైన్యస్థితికి నిదర్శనముగ నున్నది. ఇప్పుడైనను వారు తల్లియార్తనాదమును నాలకించి వారిశక్తిని నిర్బంధ బంధములను నాశనముచేయుటకు వినియోగించి చరితార్థులు గావలసియుండును. సహకారులును స్వలాభాపేక్షకులును నేమిచేసినను చేయకపోయినను అసహాయోద్యమావలంబకులు మాత్రము వారి ధర్మమును జాతీయమోక్షమునకు నిర్భయముగ నిర్వహించవలసియుండును.

నిర్బంధములు-శాంతి.

అసహాయోద్యమనిర్వాహకులు పర్వతానంద సమయమునందు మహత్తరమైన ధర్మభారమును నహించవలసియుండును. నాయకుల నిర్బంధములును, స్వాతంత్ర్యప్రతిబంధకములును, స్త్రీల నిరోధములును, క్రింది యధికారుల చార్జన్యములును ప్రజాహృదయములందు రోషావేగములను గలుగజేయుచున్నవి. కలకత్తాయందు రక్షకభటులు గలుగజేయుచున్న బాధలు కోమలమైన వంగ యువజన హృదయమునందు రోషావలమును ప్రజ్వలించజేయవచ్చును. వంజాబునందు సిక్కు బండిలను బెట్టిన బాధలు ప్రతాపపూరితమైన వంజాబు హృదయమునందు రోషావేగమును గలుగజేయవచ్చును. ఆంధ్రదేశమునందు విద్యార్థి

ను నైనికుల నభినందించుట కాజ్ఞానోద్యమమున యాంధ్రహృదయమునందు పుట్టినది. అధికార

వర్తము శాంతిని బ్రకటించుచు శాంతికి బ్రతికూమైనమార్గముల నవలంబించుచున్నది. ఆయుధ పాణులైన నైనికులు నగరపంచారమును జేయునపు ధైర్యమువలననైనను నల్లరులు గలిగిన నంతయును నసహాయోద్యమముమీద విరిగిపడి స్వరాజ్యోద్యమమునకు విఘ్నములు గలుగుచు. తుపాకులను ధరించిన భటులు స్వల్పకారణములకే తుపాకులను గాల్చిన యువంతములతో భారత దేశస్వవహారములు నిండియున్నవి. చార్జన్యమున కారంభమునందధికారవత్సము బూనుకొనినను దోషము శిక్షలు మాత్రము ప్రజల పాలగును. డిల్లీ వంజాబు భార్యాడ చాంక్పూకు మద్రాసు హానా యువంతములు నరమప్రమాణములుగనన్నవి. సామాన్యులకు బెదరింపులను తీర్చుట కారాగృహవాసమును సహించుట సాధ్యమైనను అంగవిచ్ఛేదమును జేయు గట్టిదెబ్బలను పొందుపులను శాంతియుగ సహించుట సాధ్యము గాదు. చిరరంజనదాసుగారు మిత్రుగారు మొదలగువారు సహించియులే చేసేసేకులు దెబ్బలను సహించవలసిన సమయము గలిగినది. భారతమాత తన సంతతినుండి వారి మోక్షముకొరకు మహాశాంతియుగంబునున్నది. భారతీయులకు వారి దుఃఖాపిభవము సంజ్ఞమోక్షముగలను. అధికారుల నిర్బంధములు చార్జన్యములు వారి వత్సనమునకు గారణముగను. భారతీయుల సగ్రహము వారి పూర్వ విషయమునకు సాధనముగను. "నిర్బంధము తెచ్చిగలిగినను అహింస రాజ్యాధిపత్యమును నహించిన సంపూర్ణ విజయముగలుగుదు; శాంతిపావనమున కలతలను సగ్రహములేపయెడల పరాజయము గలుగుట నిశ్చయము." అని గాంధీమహాత్ముడుపంపిన సంజ్ఞలమును గాపాడవలసిన భారతాంధ్రులమీదను నితర భారతీయులమీదనునలెనే గలను. ఇట్టి సంజ్ఞలములనె బందీలైన నాయకులందరును భారతీయులకు బంపియున్నాడు.

శాంతినిర్వయము

ఈసంజ్ఞలమునునిర్వహించుట కాంధ్రదేశమునందు శాంతినిర్వయమును వెంటనే స్థాపించవలయునని దేశభక్త వేంకటప్పయ్యగారి కాంధ్రప్రపంచమును గోరుచున్నారు. అహింసాప్రతిజ్ఞనుజేసి శాంతిని గాపాడగలసేవలు కష్టకాలమునందు సయితము శాంతిసంరక్షణమును జేయుటకు సమర్థులుగ నుండగల విధమును బొంబయియల్లరులు ప్రయాగ కలకత్తా హరతాళములు విశదము చేయుచున్నవి. కాకినాడయందు సాంబమూర్తిగారి రచ్చితముగ శాంతిని గాపాడగలిగిరి. ఇట్టి స్థితియందు శాంతినిర్వయమధికారభయమునకును ధిక్కారమునకును బాలగుచున్నను స్వరాజ్యసిద్ధికిని శాంతిసంరక్షణమునకును నవసరముగ నున్నది. శాంతినిర్వయము నిర్వహించవలసిన ధర్మములు దుర్భరము లని వాని ప్రతిజ్ఞావ్రతము విశదము చేయుచున్నది.

"శాంతి నెలకొల్పుట, సభలు, హరతాళములు, ఊరేగింపులు క్రమముగా నడుపుట, తమకిచ్చినయత్నములకారం అనవరతమైపుడు సాంఘిక సేవజేయుట, (వెడు నడతలవాదని వాడుకగలవారి నెవరిని నైనుకనిగా చేర్చకూడదు.) రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమువారిచే నియమింపబడి వారి యధికారము నకు లోబడి రాష్ట్రప్రధానసంఘము పనికేయవలెను. భిక్షాభక్త విచ్చిత్రభటులుకూడ శాంతిసేవలోపరి రాష్ట్రప్రధాన సంఘమునకు లోబడి పనిజేయవలయును. 18 యేండ్లలోపు వారెవరును నైనుకులగ చేర్చకొనబడరు. ఏ విచ్చిత్రభటు సంఘ మందెవడు నైనుకుగా స్వచ్ఛతకాలము నై పుష్కలముల వాసులకు ఆదేశములనన్నిటికీ పూర్వార్థముతో నిర్వహించవలెను. చార్జన్య రాజీన్యమును వాస్తవమున క్రియయ్యును అనున రితును. ఇతరులు అనుసరింపవలెను బోధింతును. భారతజాతి చార్జన్య రాజీన్యవిధానము అనుసరించు నంత కాలము యాదనా ణము ప్రకారము చేసు నడచుకొనును. హిందూని నిర్వహించుటకు తగుస్థితిని అన్ని అపాయములకును సంసిద్ధుడై ఘనమును."

శాంతి నైనికుల నణచినంతమాత్రమునను హరతాళములును ఖాదీప్రచారమును నిలువనగ ప్రమాగ హరతాళము విశదము చేయుచున్నది. నుర్కాను లన్ని సంఘములందును గలను. వారిని వశనత్తులయగ నుంచుటకు ప్రజలకు గల శక్తి యధికారులకు లేదు. అధికారులు ప్రజావిశ్వాసమును విడిచి నైనికులకు నుపయోగించుట శాంతికి సాధనముగాదని దేశపరిస్థితులు తెలుపుచున్నను వామ ప్రాతపద్ధతులనే నమ్ముట శోచనీయము. ఆత్మ నిగ్రహము గల దేశ సేవానిరతులు వేలకొలది శాంతి నైనికులుగ జేరి స్వరాజ్య సంపాదనమున కార్మ సమర్థులును జేయుట లజనతిరాయి మోక్షిలము నెవరూ చిత్తరంజనదాసు మొదలగు దేశభక్తుల మార్గము నవలంబించుచు ధర్మనిర్యూణమును జేయుచు నాంధ్ర గౌరవమును గాపాడుచు గాత!

మోపళాఖయిదీల రయిల్వేమరణములు

మోపళాఖయిదీలను రయిలుగో తీసికొని పోవుచుండ, వలుపురు చనిపోయిన సంగతి మాచువదలకు చెలియును. ఇందువిషయమై చర్చించుటకు నిన్నటిదినము సాయంకాలము మద్రాసుశాసనసభ పూనుకొనెను. కే. షణ్ముఖం చెట్టిగారు చర్చను ప్రారంభించిరి. గా. నావ్ గారు మలబారు జుండలమునకు కమిషనరయ్యుండ, జరిగెడి ఏర్పాటులకు వారేబాధ్యత వహించవలసియుండును. ఆట్టిస్థితిలో, రయిల్వేమరణముల విచారణ సంఘమునకు, నాపుగారి సభ్యత్వముగ నుంచుట యసభ్యమని, చెట్టిగారి కాక్షేపించిరి. నావ్ గారు నాక్షులుగ నుండవలసినదిగాని, విచారణ కర్తృగనుండి యుండగూడదనిరి. మరణములకు ఊపరి ఆడకుండుటగాక, ఇతర సందర్భములు కూడ కలవని ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందుగలదు. ఆ సందర్భము తెచ్చియో ప్రభుత్వమువారు తెలిపియుండలేదు. మువ్వరు వైద్యాధికారులు, రైలువెట్టె మనుష్యుల నెక్కించి కొనిపోవుటకు తగియుండలేదని నాక్షుమిచ్చుచు, మరణములకు ఊపరి ఆడకపోవుటయే కారణమని స్పష్టపరచియుండిరి. రైల్వేకంపెనీవారు విగుల అక్రమముగ ప్రవర్తించిరి. సార్జెంటు ఆడూసుగారి ప్రవర్తనను, షణ్ముఖం చెట్టిగారు జనరలు డయరుగారి ప్రవర్తనను బోల్పిరి. ఇట్టిస్థితిలో ఏ న్యాయముగూర్చి రీడింగుప్రభువు వదే పదే ప్రతిపాదించుచున్నాడో, ఆన్యాయమునే దోషకారకులకు వర్తింపజేయవలయునని, చెట్టిగారు గోరిరి సర్ లయొనిలో డేవిడ్ సనుగారు ప్రభుత్వవత్సమున మాటలాడుచు, వార్తాపత్రికల రిపోర్టులను నమ్మి నిందజేయగూడదనియు, నావ్ గారే విచారణసంఘమునకు తగిన అధ్యక్షులనియు, బదులుజెప్పిరి. కొంతసేపు సభ్యులు చర్చ జరిపినపిమ్మట, చర్చ ముగిసెను. జనవరి నెలలో మరల కూడడిసభలో, విచారణసంఘపు రిపోర్టును సరిక్షింపవచ్చునని డి. బి. రామచంద్ర రావుగారు సూచించిరి. విచారణసంఘ నిర్ణయము, దేశమునకు సంతృప్తిని కలిగించునని దోచదు. శాసనసభలో జరిగినచర్చవలన, ప్రయోజన మంతగనుండదు. ప్రభుత్వవిధానము మారి, ప్రజలకు స్వపరిపాలనాధికారము చేకూరినగాని, ఇట్టి దుష్సంఘటనముల కవకాశము దొలగిపోవదు. అన్ని పక్షములవారును సర్వస్వ స్వరాజ్యసిద్ధికై కృషి సలుపుటకు, రైల్వేవిచారణములు ప్రోద్బలము గలిగింపవలెను. శాసనసభలలో శుష్కప్రపంగముల గావించిన మాత్రమున లాభము చేకూరదు.

సమితుల చట్టము:

మద్రాసు రాష్ట్రమునకు వర్తింపజేయుట.

మద్రాసు రాష్ట్రమునకు గూడ సమితుల చట్టమును వర్తింపజేసెడిట, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు ప్రచురించిన ఉత్తరువు మాకందినది. దీనిని దిశెంబరు 9 తేదిన ప్రచురించినట ఉత్తరువునందున్నను, ప్రతికలకు జేరుటకు అయిదవనము లేల యాలస్యముయ్యేనో తెలియదు. ఉత్తరువునందీ రీతిని వివరింపబడినది. "1920 సంవత్సరపు డివల్యూషన్ చట్టముచే సవరణ జేయబడిన 1908 సంవత్సరపు ఇండియన్ క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టపు 1-వ శ్లోకములోని రెండవ సబ్ సెక్షన్ ప్రకారమున అధికారముల ననుసరించి, సభా యుతులగు గవర్నరుగారు ఈ చట్టపు రెండవ భాగము నందలి నియమములను మద్రాసు రాష్ట్రమున కంతకును వర్తింపజేయుటకు అనుగ్రహించిరి."

అన్ని ప్రజలముందును అయిదవనము చున్న నిర్బంధ శాసనమును మద్రాసు రాజధానిలో ప్రజలపెట్టుకున్నచో ఈ రాష్ట్రమునకు లోటు రాదా? ఒక రాజధానిలో నిర్బంధములు వీలముగ కొనసాగుచుండ వేరొక రాజధానిలో లేకుండుట, తిరిగి దాయముని ప్రభుత్వమువారు భావించియుండును. వేలయువరాజుగారు చెప్పి పురికి రానున్న తిరిగి నిర్బంధములను అతిశయించి జేయుట అధికారవర్గ సాంప్రదాయముల కనుగుణముగ నున్నది. ఈ చట్టమును, వంగదేశములో వెనుక జరిగిన అరాజక సంఘముల నడచివైచుచున్న త్రము నిర్బంధించియుండిరి. ఇప్పుడు బయ్యలెడలు చున్న సేనాసంఘములకును, వానికిని నెట్టి పోలిక గాని సంబంధముగాని లేదు. ఇప్పటి సంఘములు దార్జిలింగ్ రాజ్యమును ప్రధాన నియమముగ నంగీకరించుచున్నవి. అట్టితే, మద్యపాన నిషేధమును, స్వదేశీద్రవ్యమును ప్రోత్సహించుట, శాంతినిరక్షించుట కేర్పడిన ధర్మబద్ధమగు సంఘముల నడగదొక్కటకు, క్రిమినల్ లా సవరణచట్టమును ప్రయోగించుటకు వివరిత చర్య యుండబోదు. అధికారుల తత్తరపాటున కిది నిదర్శనము. నిన్నటి జస్టిసువృత్తిక, నిర్బంధములను వదులుడని ప్రభుత్వమువారిని మరల కోరెను. నిర్బంధముల మూలమున, సహాయనిరాకరణోద్యమము నకు మురింత ప్రోద్బలముగలిగెననియు, వ్యవహారము చెడెననియు, ఇంతటనయినను ఆగ్రహస్థులెక్కిరిచి చక్కబరచుటకు దొరతనమువారు పూనుకొన వలెననియు, ఇందుకొంకు అన్ని పక్షముల నాయకులను పిలిపించి వారితో యోచించుటకు రాండుతు బిలు సమావేశము నేర్పాటు జేయవలయుననియు ఈవృత్తిక కోరినది. జస్టిసువృత్తిక అభిప్రాయముతో మంత్రుల తేకి భవిం చెదరా? ప్రస్తుతపు ఉత్తరువును ప్రచురించుటకు పూర్వము మంత్రులతో గవర్నరుగారు యోచించిరా? యోచించినచో, వారు తమ య సమ్మతిని తెలియజేసి యుండిరా? ఈ సంగతులకు ప్రత్యుత్తరమును వినగోరెనము. క్రొత్తయుత్తరువువలన, ప్రభుత్వమువారు మద్రాసు రాష్ట్రమున స్వరాజ్యోత్సాహము నమితముగ వ్యాపింపజేసెదరని భావించవచ్చును. ఇందులకు ప్రజలు ప్రభుత్వమువారి సభి నందింపవచ్చును. క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టపు రెండవ భాగపు నియమముల తాత్పర్యమును పాఠకుల లాభము నిమిత్త మిట పొందుపరచెదము.

1908 సంవత్సరపు క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టము: రెండవ భాగము.

అక్రమ సంఘములు

(15) (1) సంఘమున, కొందరు మనస్సులచేరిక, (2) (2) దార్జిలింగ్ చర్యల కావించుటకును, భయపెట్టుటకును ప్రోత్సాహము జేయునట్టిగాని, సహాయము జేయునట్టిగాని, సంఘము అక్రమ సంఘముగను.

(2) సభా యుతులగు గవర్నరు జనరలుగారిచే అక్రమముని క్రకటింపబడు సంఘము అక్రమ సంఘముగను.

16. సభా యుతులగు గవర్నరు జనరలుగారు ఏ సంఘముయినను న్యాయశరిపాలనమునకు గాని న్యాయపోషణమునకుగాని అడ్డు గలిగించునని తెలిచినను, లేక అట్టి యుద్దేశము గలదని తెలిచినను, అట్టి సంఘము అక్రమమునని వారు నెట్టెట్టులో క్రకటింపవచ్చును.

(17) (1) అక్రమ సంఘములో నెవరయినను సభ్యులయినను, ఆసంఘపు సభ్యులందరూగినను, ఆసంఘమునకు చందానిచ్చినను, చందాను తీసికొనినను, చందాను కోరినను, లేక ఏవిధమున నయినను ఆసంఘమునకు తోడ్పడినను, అట్టివారిపై ఆగ్రహముల శిక్షలుగాని, జరిమానాను గాని, లేక రెంటినిగాని విధించవచ్చును.

(2) అక్రమ సంఘము నెవరయినను నిర్వహించినను, అందుకు తోడ్పడినను, లేక ఆసంఘపు సభ్యులను కావించినను, అందుకు తోడ్పడినను, లేక సంఘ సభ్యులలో నెవరి సహావేశము నయినను ఏర్పాటు జేసినను అందుకు తోడ్పడినను అట్టివారిపై మూడువత్సరముల శిక్షలుగాని, జరిమానాను గాని, రెంటినిగాని విధించవచ్చును.

(18) ఏ సంఘముయినను పైకి రద్దయినటుల క్రకటించుటచేగాని, పేరును మార్చినంతమాత్రమున గాని, అంతరించినటుల భావించబడదు. సంఘాద్దేశముల నిమిత్తము, ఏ సభ్యులు కలసియున్నను అట్టి సంఘముగనుటనే భావించబడదు.

పై చట్టమును, 1920 సంవత్సరపు డివల్యూషన్ ఆక్టు సవరించుచున్నది. ఈ సవరణవలన, చట్టపు నియమములను సభా యుతులగు రాజధాని గవర్నరులు తమ విజ్ఞాన నుపయోగించి ప్రయోగించవచ్చును. ఈ యధికారము నాధారపడుచుకొని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి చట్టమును తమ రాష్ట్రమునందంతటను ప్రజలపెట్టిరి. ఇకముందు మద్రాసు రాష్ట్రమునందీ చట్టముక్రింద వ్యవహారము లెటుల నడుచునో తెలియగలదు. ఫలితము మాత్రము, ప్రజాశక్తి విజృంభణమును, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధియు ననుటకు సందియము లేదు.

మద్యపానపురాబడి: విశేషపు తగ్గుదల

నిన్నటిదినము మద్రాసు ప్రభుత్వమువారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునందు బట్టెట్టు అంచనాకన్న మద్యపానపు రాబడిలో 80 లక్షల తగ్గుదల యందుననియు, ఈలోటును తీర్చుటకు మార్గమేమని ప్రభుత్వమువారిలోంచి యున్నారనియు, తెలుపబడెను. మద్యపాన నిషేధోద్యమమున కెట్టి విజయము గలిగెనో ఇందుమూలమున కనుగొనవచ్చును. ఈ యుద్యమమును జయప్రదముగ నడిపించినందులకు సహాయ నిరాకరణవలంబుల కెలగును కృతజ్ఞత బాపవలసియుండును. కాని కొందరు లేనిపోని ఊర్వభూని, యావచ్చితకార్యమున కడ్డు గలిగించుట, మిగుల యవిచారితమని వేరుగ జెప్పవలసివచ్చెను. అయినను, ఎన్ని యడ్డంకులు వాటిల్లినను ధర్మము త్వరలో జయముగాంచక మానదు.

జానకవార్తలు

మద్రాసు లిబరలు సంఘము: ఈ సంఘమువారి డిసెంబరు 15 వ తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు గోక్షేత్రములో బి. వెంకటపతిరాజుగారికి విదోహమైనది.

తెలకుమారికథ: రేపుసాయంకాలము 5 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కోనిలో వామోజీపుర వెంకట నరసింహారావుగారు తాము రచించిన తెలకుమారికథను కాలక్షేపము జేసెదరు.

సినీమా ఉపన్యాసము: డిసెంబరు 17 వ తేది శనివారం ఉదయం 11-30 గంటలకు హంటుగోడ్డులోని యెల్లివ్వను పిక్చర్ హౌస్ లో క్లెయిపు యస్. మల్లినుగారు 'ఆధునిక అటవీపరిశోధన పద్ధతుల' గూర్చి సినీమా సహాయముతో సువ్యసించెదరు. గవర్నరుదంపతులు వచ్చెదరు. టిక్కెట్లు పబ్లిసిటీ అక్కినరువద్ద కొనుట.

మద్రాసు రాష్ట్రీయ తపాలా మనుష్యుల సంఘము ఈనెల 12 వ తేదీన వైసంఘమువారి సామాన్య సమావేశము జరిగెను. ఆ సమయమున క్రిందితీర్మానములు గావింపబడెను (1) పోస్టుమార్టరు జనరలుగారు ఈనెల 12 వ తేదీన పూర్వపు సేతములనే పుచ్చుకొనుచుండవలెనని అభ్యుతేజులను కార్యదర్శులకును దేలిగెను. అభివృద్ధిచేయబడిన సేతములు కలుపకుండు తేతముల రేపిడుపు స్తకములను తియాడచేయవలెననియు రాబోవుమాసమునండియు ఆధిక సేతములను పూర్వపుతేతములకు కలుపవలెననులేదని కోరుచున్నారు (2) కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు సమావేశమై కార్యక్రమమును నిర్ణయించువర కీ సభాసభ్యులు తమ తేతములు పుచ్చుకొనరాదు.

మద్రాసు లాయరుల ఆక్షేపణము: ప్రభుత్వమువారు సాగించుచున్న నిర్బంధచర్యలను అధిక్షేపించుచు అందువలన పౌరుల స్వాతంత్ర్యమునకు న్యాయవిరుద్ధముగ భంగముగలుగుచున్నదనియు, నాయకులను అందరిని అన్యాయముగ నిర్బంధించి రాజకీయ కార్యక్రమమును ఆపి ప్రజలసంక్షోభకు భంగము కలుగజేయుట న్యాయముగాదనియు, అట్టి విధానము కాననబడమనెడిగాదనియు దెల్పుచు, టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యరు, పి. నారాయణమూర్తి, పి. కృష్ణసామిఅయ్యరు, వి. రామదాసునుగూర్చు వారు హమారు 146 వుండి మద్రాసు న్యాయవాదులు లెమ ఆగ్రహమును దెల్పిరి.

కలకత్తాలో రాజప్రతినిధికి విందు

13-వ తేదీని చెలవడేలో కార్యనిర్వాహక సంఘసభ జరిగినది. రీడింగు ప్రభ్యుగారువైద్యకళాశాల వైద్యులకు 12-వ తేదీని పెట్టిరి. ఆమె శ్రీల విద్వల చికిత్సాస్థానమును ఈ దేశవైద్యులను యవరాజువైద్యులను చూచెను. 13-వ తేదీ సభ్యులను రీడింగు ప్రభ్యుల సహా శ్రీలకు మితాహారాతిథ్యమునొనగెను. 13 వ తేదీ సాయంకాలము చెలవడేలో విందు జరిగినది. పిమ్మట రీడింగు ప్రభుదంపతులు గవర్నరుదంపతులను స్వత్యములను చూడబోయిరి.

కోటిపానుల క్రొత్త యుగాము

ఇండియాపత్రి ఈనెల 14వ తేదీని కోటిపానులకు క్రొత్త ఋణావృత్తిను లభ్యుచునని ప్రకటించెను. ఇప్పుడు 98½ పాను లియ్యవలెను. 10 ఏండ్లు వాయిదా, వడ్డీ సాలుకు 100కి 5½. దీనిలో వెనుకటి ఋణావృత్తిలను మార్చుటలేదు. ఋణావృత్తిలు కలకత్తా బాంబాయి, చెన్నపురి, రంగునులలో యిప్పటియలు బాంకులలో నమ్మబడును. ఆసంతతి ఆబాంకులు వెంటనే లండను బాంకులకు అవసరతంతివార్తలవలన తెలుపును. ఆంగ్లేషము నందలి ఋణదాతలపట్టిక ముగిసిన 24 గంటలలో యిండియా ఋణదాతలసామ్యు లండనులో గూడ పుచ్చుకొనవలెను. లండనులో 19 వ తేదీనరకు మాత్రమే ఋణావృత్తిను లభ్యుచును. తక్కిన సమాచారము ఆయా యిప్పటియలు బాంకులలో తెలియగలదు. ఋణదాత ఆంగ్లేషముందు నివసించుటలేదని ఋణావృత్తి చేసినచో ఆంగ్లేషపు ఆదాయపు పన్నును మినహాయించుండ వడ్డీ గ్రూర్తిగా యియ్యబడును. ఇండియా దొరతనమునకు పెట్టుబడి పెట్టుటకే యాఋణము తీయబడుచున్నది. ఇప్పుడు నగదుబహు అనుమాలుగా నున్నది.

కలకత్తా, డిసెం 13:- బెంగాలు రాజధానిలోని బి. ఎం. ఎస్. ఉద్యోగములన్నియు, స్థానిక ప్రభుత్వమువారి చేసినవి. యను మాత్రము భారత ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుదురు.

ప్రభుత్వ పుకరిన చర్యలు

ఢిల్లీ, కలకత్తా, అలహాబాదు, వలంటీయరులకు శిక్షలు

రాజప్రతినిధి - కలకత్తా పక్షిల్ల నిరాకరణము

పంజాబు నాయకుల చరణ

లాహోరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు సాక్ష్యము

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము ఈనెల 24 వ తేదీనాడు అహమ్మదాబాదు

నగరమున సమావేశమగుట

కలకత్తా ఢిల్లీ, అలహాబాదులలో వలంటీయరుల చెటసాలకంపుట

పంజాబు గవర్నరు వలంటీరు సంఘమును అక్రమ సంఘముని ప్రకటనగానించుట.

కలకత్తా విద్యార్థులు యువరాజు వేదలిపోవుకటకు పాఠశాలల మూసేతు శిర్కానించుకొనుట.

పక్షిల్ల నేకులు రాజప్రతినిధిగారి సన్మానముల నిందర్శమున నిలిచిపోవలెనని నిశ్చయించుకొనుట.

అలహాబాదులోని ఇండిపెండెంటు పత్రిక నూతనసహాయ సంపాదకుడును

పంజాబు ప్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ నూతన యధ్యక్షుడునుగూడ అరెస్టు చేయబడుట.

కలకత్తానైకుల బట్టల పార్శ్వశామికాలయము కారాగృహముగ మార్చబడుట.

కలకత్తాలో బిరుదములగలవారు వానిని నిరాకరించు విషయమై యాలోచించుట.

అనంతపురము నందు పేరవార్యకవిగాడిని కొందరు వలంటీయరులకును

నాలుగుమాసములు శిక్షవేయబడుట.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము

అహమ్మదాబాదులో 24 వ తేదీ సమావేశమగును

సహాయకార్యదర్శి ప్రకటనము.

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సహాయకార్యదర్శిగారు ఈ క్రిందిప్రకటనమును గావించిరి.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము అహమ్మదాబాదు కుగరమున ఈ నెల 24 వ తేదీ నాడు సమావేశమగును. కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు ఎల్లరు తప్పక ఆహ్వానికీ వచ్చియుండవలయును. ప్రారంభమున కార్యక్లాపమునకు సంబంధించిన పనులను చూచుటయు, గత సభ నివేదికను ప్రకటనముచేయుటయు, కాంగ్రెసుసంఘకార్యనివేదికను, ఆమోదించుటయు, కార్యనిర్వాహక వర్గసభ్యుల నెన్నుకొనుట, అవసరమగుచో కాంగ్రెసును క్రొత్త యధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటయు జరుగును. తరువాత సంఘమునాడు విషయనిర్ణయకసభగ ముయ్యదు.

అలహాబాదులో 50 మంది కాంగ్రెసువలంటీయరులు అరెస్టుచేయబడిరి. ఇతరజిల్లాలలో గూడ వనేకులు అరెస్టుచేయబడిరి.

డిల్లీ శిక్షలు.

అనఫ్ అలి 18 మాసములు.

డిల్లీ డిసెం 13:—అరెస్టు చేయబడిన అనఫ్ అలిగారు ను వారితోడి వలంటీయరులును నిన్నుచివారణ చేయబడిరి. క్రిమినల్ లాసవరణపట్టుములని 17/2వ కేసుక్రింద అనఫ్ అలి గారికి 18 మాసముల విడిఖయదు శిక్ష విధింపబడినది. వలంటీయరుల కొందరిని విచారణ చేసిరి. వారి కెల్లరమును ఒక్కొక్కరిని ఆరుమాసముల విడిఖయదు శిక్ష విధింపబడినది. మిగిలినవారు విచారించుచున్నారు.

107 వ కేసును

కర్ణాటక వెళ్లి యర్పించుకొనుట

డిల్లీ, డిసెంబరు 13:—అబ్దులు రహిమాన్ గారును, జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శియగు టాకిగారును, హక్కురగాటును, దేశబంధుగారును, నానకు కింగుగారును 107 వ కేసును క్రియను అరెస్టుచేయబడిరి. తమకు వారట్లు రావచ్చునని తెలిసికొని వారుగనే స్వయముగ వెళ్లి పోలీసువారి కర్పించుకొనిరి.

లాలాలపవతిరాయిగారి కేసులో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు

సాక్ష్యము

మేజరు ఫెరారుగారిటుల చెప్పిరి. నేను 1919 నుండి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా నున్నాను. రాజద్రోహసభాకాసముప్రకారము నేను సంతకముచేసి ఫిర్యాదుచేసినాను. అప్పట్ను యీనెల 1, 2, 3 తేదీలలో నడుచుకొనుచున్నది. లాహోరులో పంజాబు

రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘమును పేదగల సంఘముకాక కలదు వారు 3 వ తేదీన సమావేశమయ్యెదరని నాకు తెలిసింది. ఆసభాద్దేశములను తెలియగో నేను కార్యదర్శికి వ్రాసితిని. వారిప్రత్యుత్తరములు సంతృప్తికరముగాలేవు. ఆసభను జరుగనియ్యగూడదని నేను నిర్ధారణచేసితిని. స జరుగగూడదని నే నాజ్ఞాపించినను సభను జరిపిరి. సభజరుగుచుండగా నే నాగిడిలోనికి వెళ్లి సభ జరుగగూడదని చెప్పితిని. ఈ మధ్యాయలందరు నలుకు నున్నారు. మీరు అక్రమ సమావేశ సభ్యులు వెదలిపోవలసినవారే. వారు నివేదికను, నా ఆజ్ఞాసారము లాలా లజ తరిరాయి, సంతానము, గోపీచంద్రగార్లను పట్టుకొనిరి. మేడలిగి కాగానే నా ఆజ్ఞాసారము లాలా భానుగారినిగూడ పట్టుకొనిరి అని మొదటికేసులో నీసాక్షి చెప్పెను. కాంగ్రెసు కార్యదర్శిరెండవతేది నాకు చేరగానే సభ జరుగగూడదని నేను పుత్త్రులకు పంపితిని. ఆ పుత్త్రులకువై జిల్లా మేజిస్ట్రేటు సీటు చేయబడినది. ఈకాష్ట్రీయమునందలి కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు ఏవో కొన్నిచట్టముల నతిక్రమింపవలె నని ఆసభలో నూతన లియ్యజరుగని నేను నమ్ముటకు కారణములుగలవు. లాహోరు లోని మేజిస్ట్రేటు మున్నగు కార్యులగు నుక్కిగులను లూడి యానా పోలీసు నూ ప ర్మెంటును పంపిన సమాజాకములనన నాసమ్మతము చేరింపిస్తదనది. ఆసభలో ఆజ్ఞోల్లంఘనము ప్రకటించబడినది (పంజాబ్ కొండెగుడ చెప్పిరి. గాన నాసభకు నిలుపుట నా ముఖ్యకర్తవ్యము. ప్రస్తుతకాజీయప్పిని డిల్లీ సంఘసభ్యుల కర్తవ్యము నిర్ణయించుట కీసభ జరుపబడినది కార్యదర్శి స్పష్టముగ వ్రాసెను. నాపుత్త్రులకువై కలకు 10-8) గంటలకు నేను సంతకముచేసి వానిని వెంటనే వారి కేంద్రతయ నాజ్ఞాపించితిని సభ జరుగుచున్నదని తరువాత నాకు తెలిసినది. నేను పోలీసుఅధికారులతో నవటికి కలిసితిని. అచట నేలమీద 40 నుండి కూర్చుండియుండిరి. ఇది జరుపగూడదని సభ ఇచ్చట నున్న వా క క్రమ సంఘ సభ్యులు మీరందరును వెదలిపోవలసి చెప్పియు నాకు జ్ఞాపకము. 1 వ మధ్యాయం లాలా లజపతిరాయి లేచి నిలిచి నే నీసభ కధ్యక్షుడను. మీ ఆజ్ఞ ఆక్రమము అని చెప్పెను. ఇచ్చట నున్నవారిని తెలిపామృని నేను చెప్పనని అతడు చెప్పసాగినట్లు జ్ఞాపకము. అతని నపుడు నే నెరుగను. అంతట నవటివారందరును అనంగీకార సూచకముగా తలల నూగించిరి. లజపతిరాయి మాత్రమే నిలువనడిచెను. అధ్యక్షు డెవరని నేనడుగ లాలా లజపతిరాయి అని చాచిరి రాంభుజదత్తు చెప్పెను. తరువాత వారిని నలుగురిని నేను పట్టుకొమ్మంటిని. అచట కొందరు గుమాస్తా లవుడు న్నారో తనో చెప్పలేను. వారు తరువాత వచ్చియుండురు. ట్రిబ్యూనల్లో ప్రకటించబడిన సభాచర్యను నేను చదివితిని అది తంతకతనుసందర్భమున జిల్లా మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను.

పంజాబు వలంటీయరులు

ప్రభుత్వప్రకటనము.

హతీయ స్వచ్ఛంద సేవక సంఘము అనుకేరుతో నొక సంఘ మేర్పడినదియు ఆసంఘము కాంగ్రెసు కిలాఫత్ వలంటీయరులను తేల్చి కాంతిసంరక్షణమునకు భంగము గలిగించుచున్నదనియు పంజాబుప్రభుత్వమునారు తెలిసికొనిరి. కాబట్టి 1920 వ సంవత్సరమునందు సవరింపబడి 1908 లో నామోదించబడిన ఇండియన్ క్రిమినల్ లా చట్టములోని 16 వ కేసుక్రింద నొకగ బడిన యధికారము ననుసరించి ఆసంఘము న్యాయవిధ్వంసని కలంచుచున్నాడ.

గుట్టపుదళము నువయోగించుట.

14 గురు చెటపెట్టబడుట.

లాహోరుజిల్లాలో భావనా, ఇక్ బిల్ గ్రామములలో ఆకాలీనులు అచ్చటి జాతీయులచేరి ఈనెల 4 వ తేదీనాడు ప్రతి కూలప్రయత్నములను గావించిన ప్రభుత్వమువారికి తెలిసెను. రెండు గ్రామములలోను పథలు జరిగెను. తీవ్రమగు నుపన్యాసములు గావించబడినవి. గట్టపుదళ ప్ర వైకులను వెంటపెట్టుకొని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 9 వ తేదీ 14 గురిని చెటపెట్టెను. ఇంకను కొందరు అరెస్టు చేయబడుచున్నారు.

పంజాబు సిక్కులు

ప్రభుత్వమువారు బుజ్జగించుట

లాహోరు, డిసెంబరు 12:— పంజాబు సిక్కుల మతములో నేమృతమును, ప్రవేశించ వలయు వీలగుచో వారి మతమునకు సాయపడెదమనియు పంజాబుప్రభుత్వమువారికి నమ్మకము పలుకుచున్నారు. సిక్కులు చాలకాలము నుండియు ప్రభుత్వమువారియందు ప్రేమగలిగియుండిరి. కావున వారు ఇతరుల మాటలను విని రాజకీయవిషయములను సాంఘికవిషయములను చేర్చుకూడదనియు ప్రభుత్వమువారు కోరుతున్నారు. మతమునకు తో రాజకీయవ్యవహారములు బయలుపేరి తీవ్రమగు నుపన్యాసములు గావించబడుచున్నవి. రాజద్రోహపు పథలు జరుగుచున్నవి. అందువలన ప్రభుత్వమువారు విధిచే చట్టమును అనులలోనికి తీసికొని రావలసి వచ్చెను. సిక్కుసంఘము వారి న్యాయుడుగు నుద్దేశములతో సంపూర్ణ సామభూతి గలిగి యున్నటుల ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు.

క కత్తాలో వలంటీయరును పట్టుకొనుట

18 వ తేదీన కలకత్తాలో 50 గురు కాంగ్రెసు భిలా ఫరు వలంటీయరులను పట్టుకొనిరి. సహజవేదిగారిసోదరి రాజు సతిగారిని మరికొందరు వలంటీయరులను గూడ పట్టుకొనిగొని అమెను వెంటనే వదలివేసిరి. 18 వ తేదీన టెంటులలో విచారణ జరుగ లేదుగాని కొంతవందికి కోర్టు లలో శిక్ష విధించిరి. 18 వ తేదీన క క కాల ల వి వ్యాధ్యులు కొందలు క క కాల ల కు వెళ్లలేదు. వి వ్యాధ్యులలో నుత్తేకు మెండుగా నున్నది. వారు ప్రీక్షితులు మైత్రాగారిని కొట్టబోయి రని తెలిసినది. యువరాజుగారి న్యాయకోర్టువములు ముగియవరకును జనవరి 3 వ తేదీ వరకును వివ్యాధ్యులకు వెళ్లకుండుటకు విద్యార్థులు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతస్థితిలో రాజప్రతినిధికి కలకత్తా న్యాయవాదులు నిండు చేయగూడదని హెచ్చుపంది అభిప్రాయపడుటచే విందుప్రయత్నము చేసి చేయబడినది. 15 వ తేదీన రాజప్రతినిధి కలకత్తా హైకోర్టుకు వెళ్లినపుడు ఆ సన్మానమునందు న్యాయవాదు లెదును సాల్వాన గూడదని నిర్ణయించబడినది. 12 వ తేదీన న్యాయవాదులు చేసిన నియమానుసారము 12 వ తేదీన చరారాక్రమింపబడుచున్నది 12 గురు న్యాయవాదులు యాక్రమె వెల్లిరి.

పూనా సారాయి దుకాణములు

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు.

పూనా, డిసెం 13:— పూనా కంట్రోల్ మెంటు లోను పూనానగర సరిహద్దులలోను కిర్కాకంట్రోల్ మెంటు లోను నుండు సారాయి దుకాణములందర్ల విశ్లేషణను నిరోధించు ఏర్పాటులు పనికి రావని 14 వ కేసుక్రింద పూనా జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు చేసెను.

పంజాబు కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు

కయల్కొటలో చెటపెట్టబడుట

పంజాబురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు అక్రింగ అధ్యక్షులుగ నుండిన ఆగా మహమ్మదు ఫస్తూరగారు మరికొంద రితోగూడ కయల్కొటలో చెటపెట్టబడిరి.

అలహాబాదు, డిసెంబరు 14:—నిన్నటివఱకు అలహాబాదులో 80 మందికైగా వలంటీయరులు చెటపెట్టబడిరి. యువరాజు న్యాయమునకు ప్రతికూలముగ నుండిన కాగితము

లను గోడల కంటిమచుండగనో అవిషయమై గోతులమీద అక్షరములను చిత్రించుచుండగనో వీరిలో ననేకులు అరెస్టుచేయబడిరి. ఇండియన్ టెంట్ల వల్లకు క్రొత్త సహాయసంపాదకుడైన వానియకాక బిగ్గి గారినిగూడ అరెస్టుచేసిరి. విద్యార్థుల జ్ఞానం సూక్ష్మము దగు యు. ఎస్. బెన్జిగారును మఱి యేడుగురు సంఘాధ్యక్షులును జాతీయవంటియగు సంఘమునందు చేరినందులకు విద్యార్థులలో అరెస్టుచేయబడిరి. వేడు సమావేశముగానున్న కుల్తాకూర్లు మం.డ.ల.స.శ.జ.ర.గ. గూ.ద.క.ని ఆ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు క్రిమినల్ లా సెక్షన్ చట్టములోని 18 వ సెక్షన్ ప్రకారము ఉత్తరువు చేసెను. కల్తాకూర్లు, గేనుమహమ్మదు అను యిద్దరు గూడ అరెస్టుచేయబడిరి. ప్రభుత్వసామన్లు మాలవాకాశర్ అహమ్మదు షేక్వానిగారికి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 12 వ తేదీ విచారణచేసి కండు సెక్షన్లక్రింద నేరముకాపి 1½ సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధించెను.

క్రొత్త జైలు

కలకత్తా, డిసెం 14:— కాలగ్రామ, భిలాఫత్ వంటిరుల చాలమందిని కఠినపరచిన ఆదిత్యులలో సిపాయి డుమ్మె ప్రాత్ర ఫాక్టరీ జైలుగా మార్చినారు. దీనిలో 1000 మంది పట్టగలరు.

బిరుదములు వదలుట

ఇప్పటివరకు విధానము మూలమున చాలమంది హిందువులు తమ బిరుదములను వదలినట్లే ఎరుప బడుచున్నట్లు బెంగాలీ పత్రికకు తెలియచున్నది. జగదీశ చంద్ర బోసుగారును, ప్రభుల చంద్రశేఖర గారు తమ 'నర్' బిరుదమును వదలవచ్చును.

అనంతపురపు శిక్షలు

4 మాసములు క. 2.

అనంతపురం, డిసెం 18:— అనంతపురం జిల్లా కాలగ్రామ అభ్యుదయ పేరసార్వభౌమ గారును కలంటియరులు లక్ష్మీపతి నాయుడు, ఏ కొండప్ప, గణపతి మొదలియారు, నారాయణసామి కాశింపాచార్యుగారులు 148, 145 కేసుల క్రింద ఛార్జీ చేయబడిరి. వీరిని తాలూకా మేజిస్ట్రేటు గేనుమ విచారణ చేయబడిరి. ఒక్కొక్కరును నాలుగు మాసపుకఠిన శిక్ష జూచిరి. నిందితులందరూ సంపాదముగ నుండిరి. 12 సం. కయస్సుగల మహమ్మదీయ కుటుంబము మాత్రము శిక్ష చాలకఠినముగను ప్రారముగ నున్నదని మేజిస్ట్రేటుతో జడ్జికు కొద్దుగా చెప్పెను. వీరును గురున, బల్లెలి కారాగృహమునకు ఈ దినమే తీసికొని పోవబడుదురు. ప్రజలెల్లరును ఈ కఠినశిక్షలను జూచి యచ్చెరువొందిరి. ప్రజల యందుమాత్ర మెట్టి యలజడిని లేవకదెను.

ఆ 1921 సం. నవంబరు 21 వ తేదీన కాలగ్రామ ప్రచారకవనము నాకు భోజన మిడినందులకై బల్లెలి జిల్లా ఆలూక గ్రామ కరణము గారైన అశ్వత్థరావుగారిని సస్పెండు చేసి నారు. ఈ వుత్తరువు వచ్చునప్పటికి కరణంగాక గ్రామములో లేరు. వారికను రాలేదు. ఆ దినమున జరిగిన బహిరంగసభకు వచ్చినందులకై ముగ్గురు తాలూకా గుమాస్తాల వైసను మఱి కొందరి వైసను సస్పెండు ఉత్తరువులు అమలులో నున్నవని వినుచున్నాను. రిడింగురూము సభ్యులు "మంగు ఇండియా" పత్రిక తెప్పించుకొనుట తీర్మానించిన కరణములే యీ తాలూకా తహశీలుదారుగారు ఆ రిడింగురూములో తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

— 10 —

సార్వభౌమ మొదలగు అడ్మినిస్ట్రేటరు యనుచరులు మంత్రికర్మముగా కూడుట కంగీకరింపలేదు. పూర్వపుమంత్రిగారగు టిప్పికు నేపియుగారిని కుల్తాకూర్లు పిలిపించెదరని తెలియచున్నది.

జర్మనన్ వ్యవహారములను గురించి లండనునగరమునందు హరనగారును రోమగారును చర్చించిరి. బ్రహ్మచారిని హతముజూర్తి గారిని సంప్రదించుటకు పిలుచుకొనినవచ్చుటకు రోమగారు పొరిసునకు జనుచున్నారు.

లాయకు జూర్తిగారిలో బ్రయంతుగారిసంభాషణ విశేష చర్చగ మారునని యెంచుచుండిరి. ఆర్థిక యుద్ధాధ్యక్షులు చాల తోజులనుండి చర్చించున్న విషయములనుగురించి లాయకు జూర్తిగారు బ్రయంతుగారిలో చర్చించురు. యూరపుఆర్థికస్థితివున ర్ని ర్వాణమునుగూర్చి చర్చించురు. దీనికి బెర్లియను ఇటాలియను ప్రతినిధులు గూడ ఆహ్వానింపబడవచ్చును. హెర్బర్ట్ నాగారు బర్లినునకువెరిరి. వారికి బతులు జర్మను ఆర్థికమంత్రి యగుఫిషరుగా చేరెంచిరి.

దాసుగారిలో గవర్నరుగారి సంభాషణ

గవర్నరుగారు గవర్నరుగారు చిత్రరంజన దాసుగారిని కలసి సంభాషించెను. ఆ విషయ మీ క్రింది విధముగ ప్రకటింపబడినది:—

దాసుగారి యనుచరినది ఒక పెద్దచునిసి కలహాపై బెంగాలు గవర్నరుగారు చిత్రరంజన దాసుగారిని సందర్శించి సంభాషించిరి. దాసుగారి యొక్క యాచరి యనుచరుల యొక్కయు ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు యుద్దేశములను గూర్చి చర్చించిరి.

ఈ ఇరువురు కృత్రికాభిప్రాయములకును రాజీ పాసగ లేదు. ప్రస్తుతపరిస్థితులయందు అవసరములగు చర్యలను దీసి కొనుటకన్న ప్రభుత్వమువారికి గత్యంతము లేదు.

దాసు గవర్నరుగారి సంభాషణవిషయములు రాజ ప్రతినిధిగారికి తెలుపబడెను. చిత్రరంజనదాసుగారు గవర్నరుగారిని దర్శించి రహస్వియ మనస్థము.

తనకును బెంగాలు గవర్నరుగారి ప్రత్యేక కార్యకర్తగారగు గొల్లెగారిని జరిగిన యుత్తరప్రభుత్వ తీర్మానములను ప్రకటన కొరకు చిత్రరంజనదాసుగారు పంపిరి.

డిసెంబరు 4 వ తేదీన డబ్బు ఆర్. గొల్లెగారు చిత్రరంజనదాసుగారి కిటుల వ్రాసిరి:—

ప్రియమైన చి. ర. దాసుగారూ

గవర్నరుగారు దినమంతయు పట్టణమునందే తిరుగుచుండిరి. ఇంకను వారిని దర్శించుటకు నాకు వీలు గలుగలేదు. ఆ భారతీయ పెద్దచునిసి సరియగు సందర్శములను దెలుపలేదు. ప్రస్తుత పరిస్థితులను గురించి చర్చించుటకుగాను మీరు గవర్నరుగారిలో సంభాషించుటచిరని వారు నాకు తెలిసిరి. ముఖ్యములగు విషయములనుగూర్చి ఎవరు గవర్నరుగారిలో చర్చింప నెంచినను అందులకు గవర్నరుగా రంగీకరించెదరని నాకు తెలియును. అందుచే నది దెలుపుటకు మిమ్ములను బెలిఫీసునందు బిలచితిని. మిమ్ములు తాళవినదిగా గోపలవని గవర్నరుగారికి దెలుప నెంచితిని. మధ్యాహ్న భోజనమున తరమును నిర్ణయింపనెంచితిని. సామాన్యముగా నారు ఆదివాసునాడుర్యుల పుస్తకపఠనమున నుండురు. కాని ఆదిచాల ఆలగ్యముగ నుండవచ్చును. మీరీలేఖ నందిన కంటే అట్లు చర్చించుటకుల లాభ ముండునని మీకు దోచినయెడల నాకు బెలిఫీసులో దెలుపవలెను. (నెం 428).

వై బాబునకు చిత్రరంజనదాసుగారిటుల ప్రభుత్వతీర్మానము వ్రాసిరి:—

ప్రియమైన గొల్లెగారూ.

నేను మీబాబు నిప్పుడే అందుకొంటిని. మీరు చెప్పుట్లు ఏదో పొరబాటు అభిప్రాయములు సంభవించి యుండవచ్చును. మహారాజా సర్ ప్రత్యేక కుమార టాకురుగారు గవర్నరుగారిలో మాటలాడుటకు మీ కేమైన ఆధ్వర్యతరము గలదాయని నన్ను ప్రశ్నించిరి. అసహాయాద్యు సద్ధారము ననుసరించి నాకు గవర్నరుగారిని దర్శించుటకు వీలులేదని ఆయన అనుకొనెను. గవర్నరుగారు నన్ను జూడగోసయెడల వారిని దర్శించుట నావిధియని నేను దెలిపితిని. ముఖ్యముగా హర్షాణును గురించి నేను గవర్నరుగారును సంప్రశంపదలచిన టాకురుగారు మిక్కిలి కోపించుండిరి. గవర్నరుగారు నాకు కబురపెప్పిపించి ఏవిషయమునుగాని చర్చింపగోసయెడల నట్లు తేయుట నవిధిగ నేను భావించెదను.

ఇక నన్ని విషయములను మీకు తెలిపితిని. గవర్నరుగారు నన్ను జూడగోసయెడల నాకోక బాబును వ్రాంతిరదన.

డిసెంబరు 6 వ తేదీన డబ్బు ఆర్. గొల్లెగారు చిత్రరంజనదాసుగారి కిటుల వ్రాసిరి.

ప్రియమైన చి. ర. దాసుగారు

ఒక భారతీయ పెద్దచునిసి మీతో సంభాషించుచు ప్రస్తుత పరిస్థితులను గురించి మీరును గవర్నరు గారును సంప్రశంపదలచిన విషయము కొరగా మీరందులకు సంతోషముతో సమ్మతించిన గవర్నరుగారి కాపెద్దచునిసి తెలిసెను. యువరాజుగారి ఆగమనసందర్భమున హరతాళమును గురించి మీరు సంప్రశంపదలచిన గవర్నరుగారికి తెలిసెను. ప్రస్తుత పట్టు సమావేశమై చర్చించుటకుల యువరాజుగారియని మీకు దోచినయెడల తేవు ఉదయము 6 గంటలకు మీకు వీలగు నేని దెలుపవలెనని వారు కోరిరి.

డిసెంబరు 7 వ తేదీన చిత్రరంజన దాసుగారు గొల్లెగారి కిటుల వ్రాసిరి.

ప్రియమైన గొల్లెగారూ!

మీబాబును బట్టి వాచినయెడల గవర్నరుగారు నన్ను జూడ నెంచుటకు నాకు దోచుటలేదు. గవర్నరుగారు యువరాజుగారు నేనివరకే దెలిపియుంటిని. అసహాయాద్యు సద్ధారము చాలకఠినములు, ప్రస్తుతపరిస్థితులలో నాతో గవర్నరుగారు సంభాషించుట లాభకారియని గవర్నరుగారు తెలిపినయెడల వారు నాకట్లుత్తరువు జేసినయెడల దాని సంగీకరించుట నావిధి ఇట్టివచ్చు లాభకారియగుననియు కానిదియు దుసాించుట నాకు సాధ్యముగాదు, ప్రభుత్వములాగ భావములనుబట్టి జూడ నీతరుణమున నిట్టివచ్చు యువరాజుగారికాబాలదనితలచుచుండిమికాని తోచిషయమును గవర్నరుగారి విశ్వయంతుకొనవలెను.

డిసెంబరు 8 వ తేదీన గొల్లెగారు దాసుగారి కిటుల వ్రాసిరి.

ప్రియమైన సి. ఆర్. దాసుగారూ!

ఈదినము సాయంత్రము 2-45 గంటలకు గాని 6 గంటలకుగాని మీకుతీరుబడిగా నున్నయెడల గవర్నరుగారు మిమ్ములను దర్శింపనెంచిరి.

వై బాబునకు

కాశీ నగరము

బెనారసు, డిసెం 18:— కేల్యుయునరాజుగారును వారి యనుచరులుకాశీనగరము ఈయనయందు 8 గంటలకు చేరిరి. కంటోన్మెంటు స్టేషను వద్ద యువరాజుగారు దిగిరి. అభిశాసరీత్యా జరుగవలసిన సామాను చర్యలు జరుగలేదు. మహారాజు, మహారాజాకుమారుడు, జనరల్ ఆఫీసరుగారి ఏకెంటు కలక్టరు, వీరిని సందర్శించి స్వాగత మొసంగిరి. బెనారసు విశ్వవిద్యాలయమువారు యువరాజునకు జెకొరెటు అను గౌరవబిరుదము నొసంగిరి. యువరాజు గారి విశ్వవిద్యాలయమువారి యభ్యాసకేసు మహారాజుగారు యుద్ధస్థయమున గావించిన సహాయమును ప్రశంసించి.

బెనారసు డిసెం 18:— యువరాజుగారు హిందూ విశ్వవిద్యాలయమువద్దకు సరియగుకాలమునకు వచ్చెంచిరి. వారితో కాశీ, ఆశ్వరూపాబుకుడ వచ్చిరి. యువరాజుగారు ప్రత్యేకముగ పట్టు, బంగారుతో కలిపిన ముప్పబడియొందిన మెత్తపై వారు కూర్చుండునటకు అందరును లేచియుండిరి. పరిశీలనకన మోహన మాలవ్యగారు సంస్కృతమునకు ప్రార్థన గావించిరి. విశ్వవిద్యాలయధ్యక్షు లగు డైరెక్టరు మహారాజుగారు యువరాజుగారికి స్వాగత మర్పించుచు నొక యువద్యాయము నొసంగిరి.

విశ్వవిద్యాలయమునా రొసగల గొప్పబిరుదమును భావికాలపు భావిచక్రవర్తి నొసంగుట తమకు చాల ప్రీతికరముగ నున్నదనియు హిందువుల పవిత్రస్థల నగు కాశీయందు అట్టి బిరుదము నొసగుటచే భావిచక్రవర్తి విశ్వాసము గలిగియున్నట్లనియు చెప్పి మారకభవనములను తెలుచుదని ప్రార్థించిరి. అంతట యువరాజుగారు మారకభవనముల తరముల జెజుచిరి. అప్పుడు విద్యాలయాధ్యక్షులు దాక్షర అఫ్ బెలర్న బిరుదమును యువరాజున కొసంగిరి.

అంతట విశ్వవిద్యాలయ కాన్వోకేషను ముగిసెను: దివ్యజ్ఞాన సామజిక పాఠశాల బాలభటులను యువరాజుగారు జూచిరి. పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారి కేటి కాశీహిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు ఆధారభూతముగ నొప్పిన సెంట్రల్ హిందూకళాశాల స్థాపకురాలగు ఆనిసెంటుగారితో కరస్పండను గావించిరి.

దుర్భుష్టవక్తమున విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు మాత్రమెక్కుడు మంది గాన్పించిరి. ఇతరపాఠశాలల క్షుణ్ణవాంధ్రు మాత్రము కొందరు వచ్చియుండిరి.

నగరములోని శుకాణము బస్టియు కట్టివేయబడియున్నది.

విశ్వవిద్యాలయము నందు ప్రభుత్వ మిచ్చుచు యువరాజుగారు కాశీ విశ్వవిద్యాలయము వారు తమకు చేసిన గౌరవమునకు సందనము లర్పించిరి. విశ్వవిద్యాలయ డిగ్రీలకు గౌరవములకు గాని సమర్థతగాని పాండిత్యమును గాని డిగ్రీలు నిర్ణయించునని తలచుటకు వీలులేదని వారు నిరసి.

యువరాజు గారు పెన్సనరులను జూచి తరువాత ఈ సాయంకాలము 7/30 గంటలకు నేపాలుకు జెల్లిరి.

ఇక లేక యెడలబడిక రూపమున యాపునమస్తికరమృగంబువడినది. ఈ యెడలబడికవలన యాపునం దమెరికావారికి సహజ తంతివార్తలు మున్నగు కొన్ని మామూలులభించినవి.

మ ద రా ను శా న న స భ

నిన్నటి దినచర్య

500 రూపాయల ఉద్యోగములు

సి. వి. వెంకట్రమణయ్యగారు

500 రూపాయలకన్న అధికముగ జీతములు పొందు ఉద్యోగముల సంఖ్య నూటికి 20 వంతున తగ్గించవలయునని సి. వి. వెంకట్రమణయ్యగారు రుపపాదించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—

ఎక్కువజీతములు పొందు ఉద్యోగముల సంఖ్య సంవత్సర సంవత్సరమునకు ఎక్కువ అగుచున్నది. ప్రభుత్వమునకు ఖర్చుకూడ అధికమగుచున్నది. నెలకు 500 రూపాయలు మొదలు 1000 రూపాయలు జీతముపొందు ఉద్యోగముల విషయమై ఆలోచించెదము. 1900 సంవత్సరమున ఇట్టి ఉద్యోగముల సంఖ్య 420. అయితే 1920 సంవత్సరమున యీ సంఖ్య 920కి పెరిగినది. 1900 సంవత్సరమున నెలకు వెయ్యిరూపాయల జీతము పొందు ఉద్యోగముల సంఖ్య 168 గను యుండెను. 20 సంవత్సరములు గడచినది. ప్రస్తుతము 323 మంది వెయ్యిరూపాయల కన్న ఎక్కువ జీతము పొందుచున్నారు. ముందు 24 లక్షల రూపాయల జీతములకంటే ఖర్చు అగుచుండెను. ప్రస్తుతము ఈ జీతములకంటే ఖర్చు అగుచున్నది. ఇట్టి పెద్ద ఉద్యోగములవల్ల జీత ములేకాక ఇంక ఇతరములగు అనేక ఖర్చులు ప్రభుత్వమువారికి కలుగుచుండును. ఇవంతయు లెక్కనేసి చూచినచో రాష్ట్రపు ఆదాయమునందు 3 భాగములలో రెండుభాగములు వీరి జీతముల కిందనే ఖర్చు అగుచున్నదని ఖండితముగ చెప్పవచ్చును.

రెవెన్యూ శాఖ అటవీ శాఖ పోలీసు శాఖ ఏ శాఖ చూచినను సరే, ఉన్నతోద్యోగుల సంఖ్య విపరీతముగ పెరిగిపోవుచున్నది. ఈ 20 సంవత్సరములలో జిల్లా కలెక్టర్ల సంఖ్య 22 నుండి 24 కు పెరిగినది. సబ్ కలెక్టర్ల మున్నగువారి సంఖ్య 100 నుండి 178 కి పెరిగినది. డిప్యూటీ కలెక్టర్ల సంఖ్య 102 నుండి 242 కు పెరిగినది. ఈ సంఖ్యలలో కొంచెము పొరపాటుండవచ్చును. ఎటు చూచినను ఒకటే గోల. పని తక్కువ. ఎక్కువజీతములు పొందు ఉద్యోగముల సంఖ్య ఎక్కువ.

రెవెన్యూ శాఖయందలి ఉన్నతోద్యోగుల ఇతర ఖర్చుల గురించి కొంత ఆలోచించెదము. ఒక్క కలెక్టరునకు పలువురు గుమాస్తాలు, డ్రాఫ్టర్లు, నోకరులు నుండెదరు. వీరి సర్కూటు ఖర్చులు విపరీతముగ నుండును. ముందు కలెక్టర్లు ఎద్దు బండ్లచే ప్రయాణము చేయుచు గ్రామ ప్రాంతములలో బస చేసి రైతుల కష్టసుఖములను విచారించుచుండువాడు. ప్రస్తుతము కథ అంతయు తిరిగిండుగ మారింది. ఈవాడు మోటారుబండ్లు ఎక్కడనుండి వచ్చినో గాని బసుగులకే కలెక్టర్లు ఆ బండ్లపై పోవుచునే యుండెదరు. జిల్లా ఉత్తరపు కొననుండి దక్షిణపు కొనవరకు ఒక రోజే కలెక్టరు సర్కూటుచేయును. అదను గుణముగ తగు బల్లెము బిల్లుచేయును. ఒకచోట నిలుచుట, రైతుల ఆర్జీలను విచారించుట ఏమియులేదు. ప్రతి విషయము సన్నెన్ననులో నుంచుచును, ప్రతికేసు వాయిదావేయబడును. ప్రయాణపు ఖర్చుల బిల్లుమాత్రము నానాటికి అధికమగుచున్నది.

ఇట్టి విపరీతములు అన్ని శాఖలయందు కనబడుచున్నది. ఈ విషయమై ఆశ్రద్ధ వహించుట యుక్తము కాదు.

ఖర్చులు నానాటికి అధికమగుచున్నది. ఆదాయము ఖండితము తగ్గునని నేను చెప్పుచున్నాను. ఆహారము రాబోవు సంవత్సరమునకు సగము తగ్గ గలదు. ఈ విషయమై శాఖగ నాలోచించకపోయిన క్రొత్తపన్నులను విధించుటయే ప్రభుత్వము వారికి తరణ్యమగును. క్రొత్తపన్నులను విధించుటచే గొప్ప ఇక్కట్లులు కలుగునని అందరికి తెలియును. కావున ఉన్నతోద్యోగుల సంఖ్య తగ్గించి రాష్ట్రపు ఖర్చులను తగ్గించుకొనుట కేవలము అవసరము.

సి. వి. వెంకట్రమణయ్యగారు ఎన్నటివరకైనా పోతు పూర్వకముగ ప్రభుత్వవిధానమున తీవ్రమగ ఖండించుచు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. ఉపన్యసించుచుండగ మధ్య గొల్. బాధించుటగారు అడ్డ సవాలులు వేయుచుండిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. గజెటెడ్ ఉద్యోగముల సంఖ్యను తగ్గించుట.

శ్రీమాన్ సి. వి. వెంకట్రమణయ్యగారిట్లు పాపాదించిరి: ప్రభుత్వయంత్రమున తగ్గించు సాధ్యముతో గజెటెడ్ ఉద్యోగముల సంఖ్య 100కి 20 వంతున తగ్గించుటకు త్వరలో తగుమైన చర్య తీసికొనుట అవేతనమున పని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫారసు చేయుచున్నారు.

గొ. ఛార్లసుటూడ్లంటరుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి.

గొ. సర్ లయనల్ డేవిడ్స్ గారు పోలీసు శాఖలో 1910 వ సంవత్సరమునుండి 1 డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు, ఒక డిప్యూటీ పోలీసు సూపరింటెండెంటు ఎక్కువగా నియమించబడి యియు, పోలీసు శాఖోద్యోగియుల వ్యయము విశేషముగా హెచ్చులేదని చెప్పిరి.

10 సంవత్సరముల ముందటికంటే డిప్యూటీ కలెక్టరుల సంఖ్య కొంచెము హెచ్చిపోయినది. మండలముల సంఖ్యతో సహా డిప్యూటీ కలెక్టరుల సంఖ్య హెచ్చినది. డిప్యూటీ కలెక్టరుల కీకాలములో అన్ని విధముల పనుల నిర్వహిస్తున్నారు. కొందరు సహకారశాఖలయందు పనిచేయుచున్నారు. పనులకు మించినవారు లేరు అని గొ. ఛానుబహదూరు మహమ్మదు చాబిల్లా సాహెబుగారు చెప్పిరి.

సి. బి. యం. కృష్ణకావాయ గారు:— ఆర్థిక సభ్యునితో సహా మనమండలము ప్రభుత్వవ్యయభారమును తగ్గించుట కానర్థి గలిగియున్నాము. 100 కి 20 వంతున గజెటెడ్ ఉద్యోగముల సంఖ్యను తగ్గించుటకు మన మంగీకరించగలమా యని తీర్మానించవలెను. ఈసంవత్సరము, రాబోవు సంవత్సరములలోగా 71 లక్షల ఖర్చును తగ్గించవలెనని మేము ఆర్థిక సంఘ సభ్యులము తీర్మానించుకొంటిమి. కాన ఈ తీర్మానము నంగీకరించినయెడల మా కార్యసిద్ధికి కొన్ని అటంకములు కలుగవచ్చును.

గొ. రా. బి. మార్కా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారిట్లు మాట్లాడిరి:—

ఈ తీర్మాన ముపపాదించబడినప్పుడు నే నిచ్చట తేన. జొన్నలు, కంకిధాన్యముల పంటకొక అంగ్లెయ వ్యవసాయ నిపుణుడు డబ్బెడెనీ ఉపపాదకుడు ఆక్షేపించెను. 12 ఉద్యోగములలో 4 భారతీయుల కియ్య బడినవి. ఈ జొన్నలు, కంకిధాన్యముల పంటలకు రంగస్వామి ఆయ్యగారు అనునతడు నియమించబడినాడు. అతడు ప్రావీణ్యములకు. పేరును బట్టికూడ అతడాంగ్లేయుడని ఎవ్వరును మోసపోరు.

మనకాశ్రద్ధానము, మన వ్యవసాయానుభవము, మన పంటలు పరిశ్రమలు చాల విశేషముగా లేవు. కాన మనము నిపుణతయు అనుభవజ్ఞానమును మనకు సహాయముగ వైకొనవలెను. ఈ సలహా నియమించబడవలసినట్లు డిజింబడిన వారిలో ముగ్గురిని ఇంతవరకు నియమించవలసినది 20 వేల లాభము కలిగినది. ఇప్పుడు డిప్యూటీ కలెక్టరులకు వారి జీతములపైగా రు. 100 ల అలవెన్సుల నిచ్చి సహకారశాఖలో నియమించుట ప్రత్యేకముగ క్రొత్తవారిని నియమించుటకంటే నవలంబించుట వలన 15 వేల మిగిలినది. ఇట్లు వ్యయభారము చాలమటుకు తగ్గించివేయబడును.

మత్స్యముల శాఖలో నొక ఉద్యోగమును తీసివేసితిమి. ఇందువలన సంవత్సరమున రు 7000 లాభము.

పరిశ్రమల శాఖలో రు 800- 900- 650 ల. నెల జీతములు తీయుచుండిన ముగ్గురు అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్లదవులు తీసివేయబడినవి. వారిస్థానే రు 300ల మీద పరిశ్రమల ఇంజనీరు అసిస్టెంట్లు ఇంజనీరు నియమింపబడుదురు. ఈ మాత్సరలన ఒకసంవత్సరమునకు 18 వేల మిగులును.

మొత్తముమీద సంవత్సరమునకు ఒకలక్ష వ్యయము తగ్గును. ప్రభుత్వమువారికికూడ వ్యయభారము తగ్గించవలయు నను అవేతనగలదని నిరూపించుటకు నేనీ వివరములను చెలిపితి. ఉపపాదకుడు తీర్మానము నుపసంహరించవలెనని నేను ప్రార్థించుచున్నాను.

2. తనిక్కాచలం చెట్టిగారు కూడ తీర్మాన ముపసంహరింపబడవలెనని కోరిరి.

ఉపపాదకు డంకంట కొంచెము నేపు మాట్లాడి తీర్మానము నుపసంహరించెను.

రు500లపై ఉద్యోగములను క్రొత్తగా నియమించుట

శ్రీమాన్ సి. వి. వెంకట్రమణయ్యగారిట్లు పాపాదించిరి:— రు 500 లపై ఉద్యోగములను క్రొత్తగా నిర్మించినయెడల, ఆయాజ్ఞలను కాననసభాసభ్యులకు తెలియజేయవలెనని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫారసు చేయుచున్నారు.

ప్రభుత్వము ప్రోత్సహ ఆర్థికసభ్యుడు గొ. ఛార్లసుటూడ్లంటరు ఈ తీర్మానమును అంగీకరించెను.

చంద్రగిరిస్వెయలు డిప్యూటీ కలెక్టరు కోర్టును తిరుపతికి మార్చుట

లి. మునుస్వామి నాయుడుగారిట్లు పాపాదించిరి:— చిత్తూరు మండలమందలి చంద్రగిరి స్వెయలు డిప్యూటీ కలెక్టరుకోర్టును తిరుపతికి మార్చవలయునని ఈసభవారు ప్రభుత్వము వారికి శిఫారసుచేయుచున్నారు.

తిరుపతికి మార్చరాదనియు, చంద్రగిరిచారిత్రక సుప్రసిద్ధి గల ప్రాచీన నగరమనియు నాకాంక్షాస్వామి రెడ్డిగారు ప్రతి కూలముగ నొక ధీర్ఘ శ్వాసమును వదిలిరి. ఉపపాదకు డింటుల కంగీకరించెను.

ఇట్లుచేయుటకు వీలుపడదు. రయితుల సౌఖ్యముకొరకే ఈ డిప్యూటీ కలెక్టరు గ్రామగ్రామములకు తిరిగి కేసులను విచారించుచుండవలెనని నిజమించబడెను అని లా మెంబరు గొ. క. శ్రీనివాసయ్యగారు చెప్పిరి. తీర్మానము అధిక సంఖ్యకులచే సంగీకరించబడెను.

మాపిలావైదీల మరణములు తీవ్రమగు చర్య

రిగ 55 నిమిషములనుండి 4 x 5 నిమిషముల రక సభ చాలించబడెను. అధ్యక్షులు గవర్నరు ప్రభుత్వవారిలో మాట్లాడుటకు వెళ్ళి రని అంద రనుకొనుచుండిరి.

4 x 5 నిమిషములకు అధ్యక్షులు తిరిగి రాగా ఆర్. మణ్సుగం శెట్టిగారిట్లు పన్నసించిరి.

“పిల్లలకు పరిశుభ్రవాయువు, దప్పి తీర్చుకొనుటకు శానము దొరకక 60 మందికి పైగా మాపిలాఖయిదీలు రయి లాలో మరణించిరి. సహాయనిరాకరణవలంబుకలె ప్రభుత్వమును దూషించవలె నను ఉద్దేశము నాకు తేను.

ఈ విషయమును గురించి ప్రభుత్వ నియమిత సంఘము విచారణముచేయుచున్న తరుణమందు కానన సభాసభ్యులు విమర్శించుట స్వాభావికమని కొందరు తలచవచ్చును. ఈ విచారణసంఘమును న్యాయముతో నియమించ తేదని నేను ప్రభుత్వమువారిని ఆక్షేపించ వలసియున్నది. ఈ మాపిలా వైదీలు గొరిపోవుటకు తగిన ఏర్పాట్లు గావించియుండవలసిన స్వెయలు కమిషనరు నాపుగారి కిమిటికి అధ్యక్షులుగా నుండరాదు. ఈ మహాపరాధములో నతనికి కొంత బాధ్యత గలదు. అతని కేలాటి సంబంధములేనియెడల, అతడి విచారణను నిర్వహించుటకు శక్తి సామర్థ్యములు గల మహనీయుడు. స్వెయలు కమిషనరుగా బట్టి ఆ త డీ ప ని కి పనికిరాడు. ఈ కమిటీ ఎదుట సాక్ష్య మిచ్చియుండవలసిన స్వెయలు కమిషనరు ఈ కమిటికి అధ్యక్షులుగా నియమించబడుట ఎంతయు ఘోరము.

నిజమైనపరిస్థితులు గోచరింపకుండు పన్నుపు పూత బూయ కమిటీలలో నిదియొకటి. నవంబరు 21-న తేదీనాటి ప్రభుత్వ ప్రకటనములో సందర్భము లన్ని విశద ము గ విచారించబడుననియు, ఈ ప్రమాదమునకు ప్రభుత్వమువారు చింతింపబడుచున్నారనియు ప్రకటింపబడెను. వివరాయువుకన్న ఇతర కారణములుండవచ్చునని తిరిగి ప్రకటించబడెను. ఏ మాత్ర జ్ఞానోత్తేజము వలన ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము మారినో నాకు బోధపడినది కాదు.

ఈ త ప్పలకు తోడు, ప్రభుత్వ నియమిత విచారణ సంఘ మెచ్చట సమావేశమగునో కొంత గోప్యముగా నుంచబడెను. నవంబరు 29-న తేదీని కొయంబుత్తూరులో విచారణ జరుగునని ప్రభుత్వ ప్రకటనము నూచించెను. సోమవారమునాడు విచారణ ప్రారంభ మగునని వార్తా పత్రికలలో ప్రకటించబడెను. ఆ దినము మేము కోయంబుత్తూరు నగరమునందంతుకు ఈ విచారణ ఎవ్వరు జరుగుచున్నదో యని విచారించితిమి. ఏమానవునకును ఈ విషయము తెలిసినదికాదు. కొంత సేపటికి తిరూరునందు విచారణ సంఘము సమావేశ మయ్యెనని మాకు తెలిసెను.

ఈ ప్రమాదమును గురించి నేను ప్రభుత్వమువారిని కొన్ని ప్రశ్నల నడుపుచున్నాను.

(1) ఈ మాపిలాఖయిదీలు రయిలెక్కించిన ప్రభుత్వోద్యోగియులు తగు జాగ్రత్తను తీసికొని, నివేకముతో ప్రసర్తించిసారా ?

(2) ఈ విషయములో రయిలు కంపెనీవారికి ఏలాటి బాధ్యత గలదు?

(3) కమిషనరు కేలాటి బాధ్యత గలదు?

మానవుల నెక్కింపుటకు సామానులవెల్పై లేమాత్రము తగినవి కావని ముగ్గురు డాక్టర్లు సాక్ష్య మిచ్చిరి. ఇట్టి సందర్భములలో ఈవన్ను, కన్నులు మాపిలా, హిచ్ కాకు ఏ ఆశ్రద్ధతో నేర్పాట్లను చేసిరో మనము విచారించవలెను.

శుభ శుక్ల పక్ష పౌర్ణమి ప్రయాణికుల సెక్కించిన రుసుము అధికారుల కేలాటి బాధ్యతలేదా? వారే అధికారికి యుండిపో నాకు దెలిసినదికాదు.

ఇంతమంది అశ్రద్ధాపాపినను సార్వభౌమ ఆంధ్రాను ఖయి దీలకు త్రాగుటకు నీళ్లనిచ్చియుండినపుడును ఇట్టి ఘోరమరణములు సంపాద్యమయ్యెదవు. అతడు చులవారు మండలమునకు దయ్యపుర సేనాని యావచ్చును. దయ్యపుర సేనాని క్రూరగుణము ఈ సార్వభౌమ ఆంధ్రాను లో ప్రత్యక్షమై తాండవ మాయచున్నది. దాహము, దాహము అని మొత్తు కిచ్చుచుండిన వారికి ఇతడు త్రాగుటకు నీళ్ల నిప్పించుటకు నిరాకరించెను.

కట్టకడపట, ఈ ఘోరకృత్యమునకు స్పృహలు కమిమ నరు ఎంతవరకు బాధ్యుడో మన మాటాచింపవలెను. ఈ ప్రమాదము జరుగక పూర్వము కూడ మాపిలా వైదీలను సామానుల పెట్టెలలో గోనిపోవుటకుగురించి వార్తాప్రతికలలో కొంద రాడేపించుచుండిరి. ఈ విషయములగురించి స్పృహలుకమిమ నతలో సభికారు లెవ్వరును ముచ్చటపడలేదా? అదేమి గను నింపలేదా! అతని విప్లవకర్తలను తెప్పి! ఈ కారణములకల ననే అధికారేరు డొకడు విచారణ సంఘాధ్యక్షుడుగా నియమించబడిన బాగుండెడిది.

ఈ విషయము చాల ముఖ్యమైనది. నిర్లక్ష్యము చేసిన మీదట ప్రభుత్వమువారి కీ డిక్రీ భంగము కలుగును.

మాపిలాల ఘోరకృత్యముల సెవ్వరును మన్నింప నుద్దేశింపలేదు. ఈ హేతువునుబట్టి కాసునపల్లి సభ్యులు అపరాధ కులను వదలిపెట్టరాదు. ఈ వైదీలనుగణముల వార్తనువిని ఆంగ్ల దేశమందలి "డెయిలీ మెయిలు" పత్రిక ఇట్లు వ్రాసెను:—

ప్రభుత్వోద్యోగియు డెవ్స్ డిందుకు బాధ్యుడైనా, ఆంగ్లభాషివైతను కిది కళంకమును గలిగించుచున్నది. తప్ప చేసినవానిని విచారించి ఉరిదీయవలెను.

ఇంతకంటె కఠినమగు మనకు సంకల్పమే కలిగింపదు. మనము ప్రజా ప్రతినిధులను కాబట్టి ఈ విషయమును గురించి విచారించుట ముప్రధానకర్తవ్యము. పంజాబు దుష్కృత్యములను మన్నించి, మఱచి పాండు అని మనకు హితోపదేశము చేయుటకు కన్నాటు ప్రభువుగారు వచ్చివెల్లి 1 సంవత్సరము కూడ ముగియలేదు.

రాజప్రతినిధి శుభ్యకాల సకలావస్థలందును వ్యాయమును గురించి ఉపన్యసించుచుండును. వ్యాయమును చేసి ప్రభుత్వము వారు తమ ప్రతిష్ఠను రక్షించుకొనవలెను.

గౌ. సర్. లయనల్ డేవిడ్స్

వ్యాయము కలుగవలెని ఉపపాదకుడు ముగించెను కమిటీవారి విచారణ ముగిసినప్పుడు సత్వాసక్త్యములు మనకు తెలియగలవు. కమిటీ సభ్యులు ఈ ఘోరకృత్యమునకు ఎవ్వరు ప్రధానకారకులలో నిర్ణయించి, వారి సలహాయమీని డైరెన్సలసి నట్లు మే మాట్లాడితిమి. వార్తాప్రతికలలో ప్రకటింపబడిన సంగతుల నాధారము చేసికొని మన మెవ్వరిని మాసింపరాదు నిందితులని తీర్మానించక పూర్వము మన మెవ్వరిని మాసింప రాదు.

కోయంబుత్తూరుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఈ ఖయిదీల మరణములను గురించి ప్రభుత్వము వారికి తంతవార్తను బంపగానే గవర్నరు ప్రభువుగారు కార్య నిర్వాహకు సభను సమావేశముచేసిరి. అంతట నవంబరు 21 వ తేదీ ప్రకటనము ప్రచురింపబడినది. వివరీతమగుమరణముల కేమి కారణములతో న్యాయవలసినదని వాపుగారికి ఆజ్ఞ లుపలంబడినవి.

వాపుగారి కివిషయములలో కొంతభాగ్యతగలదిని ఆక్షేపించబడినది. అతడు స్పృహలుకమిమనరువుని చేయుటకు బయలుదేరి వెల్లి న రెండుమాడువారములలో గానీ ఆపద తటస్థించెను. గాన అతనికి కొంతభాగ్యత గలదనుటకు బలవత్కారణములు లేవు. ఆ మండలమునందలి ముఖ్యాధికారిగాన, అతడు విచారణాధ్యక్షుడుగా నియమించబడినది. అతనితోగూడ ముగ్గురు అధికారేతరసభ్యులు నియమింపబడిరి.

మరణములకు కారణము లేమో కనుగొనవలెనని సర్జెంట్ జనరలు గిఫ్ఫూర్డుగ రచ్చటికి బంపబడిరి. విషవాయువును బీజులు వలన కాదు, ఉపిరి ఆడక మాపిలాఖయిదీలు మృత్యుకొందరి అని అరి డిఫిసాయపడినది.

ఈ విచారణసంఘము యధార్థ నగు పరిస్థితులను గోప్యముగానుంచి, మన్నపుపూత పూయునని ఉపపాదకుడు పలికిన పలుకులను నేను ప్రతిఘటింపవలయును.

చట్టాంగం తెల్లగారు:—ప్రభాభిప్రాయ మట్లున్నది.

గౌ. డేవిడ్స్:—మన్నపుపూత పూయుటకే ప్రభుత్వమువారు కమిటీలను నియమించుచుండునని ఉపపాదకుడు పలికెను. (నవ్వు) నిక్కముగ కమిటీసభ్యులు నిజమును ప్రకటింతురు. మనము తొందరపడి నిరపరాధులనుగురించి పరుష హత్యములను జరుక రాదు.

అంతట సర్. పి. త్యాగరాయ తెల్లి, ఉస్మాన్ సాహెబు, బాద్షాసాహెబుగారు మాట్లాడిరి.

డి. బి. మోచర్ల రామచంద్ర రావుగారు.

జనవరి, ఫిబ్రవరి మాసములలో కాసునపల్లి తిరిగి సమావేశము గావచ్చును. ఈలోపల నివేదిక ప్రకటింపబడిన యెడల, మన మిష్టమునుగురించి తిరిగి చర్చింపవగును. ఇట్లు చర్చించక ముందు ప్రభుత్వమువారు నివేదికమీద ఏలాటి చర్య దీసికొనరాదు. అపరాధము చేసినవారికి తగినతీరు విధించని యెడల, మనదేశములోను, ఆంగ్ల దేశములోను ఈ విషయమును గురించి తీవ్రమగు నాందోళనము ప్రారంభించును. వైదీలను 3 వ తరగతి ప్రయాణికుల పెట్టెలలో దీసికొని పోవలసివట్టు పోలీసులకు ఆజ్ఞలు గలవు. ఈ నిబంధన సత్కమించవచ్చునని చులవారు మండలములో ప్రత్యేకపుటు త్రగువులు చేయబడినవా? ఇతర సభ్యులు.

అంతట అబ్బాసు అలీ, రంగనాథం మొదలగునట్టి, కేశంకంపిల్ల, డి. బి. యం. కృష్ణకామయ్యగారు తీర్మానమునుగురించి మాట్లాడిరి. వాపుగారి డేమి విషయలేదని కృష్ణకామయ్యగారు వాదించిరి. వాపుగారు వైదీలను సామానులపెట్టెలలో బంపనాడదని విశ్వాసముచేసి యుండవలసినది అని రా. బి. పి. వి. యస్. సరస్వతారావుగారు విప్రసాయపడిరి. బాధ్యత ఎవ్వరిదో తీర్మానించవలసినదని దేశికాచార్యులుగారు కోరిరి. వైదీలను సామానులపెట్టెలలో నిరక డుల్లకు దీసికొని పోవుచున్న సమాచారము ప్రభుత్వమువారికి లభిస్తున్నది తెలియదామని రా. బి. ఆ. ముఖ్యకృష్ణరావుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఇట్టి ప్రమాదము లెచ్చటగాని ఇకమీదట జరుగకుండ ప్రభుత్వమువారు రాజ్జలను బంపి, ఏర్పాట్లను జేయవలెను అని శ్రీమూన్ సి. వి. వెంకట్రమణయ్యగారు చెప్పిరి.

గౌ. సర్. లయనల్ డేవిడ్స్:— ఈ సామానులపెట్టెలలో నికమీదట వైదీలను గోనిపోవదని మండలాధికారు లాజ్ఞాపించిరి గాన ఇట్టి ఆపద తికమిదట జరుగు.

శ్రీమూన్ సి. వి. వెంకట్రమణయ్యగారు

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు రాజధానికంతటికిని ఈ ఆజ్ఞలను బంపియుండవలెను. తేపు గుంటూరుమండలమందలి పల్నాడు సహాయ నిరాకరణావలంబులు 500 చుండి అరెస్టుగాబడిన యెడల మండలాధికారులు వారిని ఎట్టి బండ్లలో దీసికొని పోవలయును! యాత్రికులకుకూడ ఇట్టిసామానుల పెట్టెలను వాడరాదు. ఎప్పుడు పెట్టెలు చాలకపోతే, అప్పుడు రయిలు అధికారులు వీరిని (యాత్రికులను) సామానుల పెట్టెలలో సెక్కించుచుండురు.

శీసరు చక్రవర్తిగారి సతీమణిని గురించి ఏలాటి సంగతి ముఖ్య ప్రజలనుములలో నుండరాదు. ఆలాగే ఈ విచారణసంఘములు నిష్పక్షపాతమైనవి కాని ప్రజలకు సంజేహములుండరాదు.

అంతట గోపాలకృష్ణయ్యగారు, ఆరుమైసాఫం పిల్లగారు, అత్తవస్వామి బడయ్యగారు, డి. బి. డి. శేషగిరి రావుమంతులుగారు మాట్లాడిరి.

గౌ. సర్. అయనల్ డేవిడ్స్ గారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ఈ ప్రమాదమును గురించి ప్రభుత్వమువారికి గలిగిన సంతాపమును నేను కాసునపల్లి సభ్యులకు తెలుపుట కవకాశము గలిగినందుకు సంతోషించుచున్నాను. తప్పుచేసినవారికి తగినతీరును విధించవలెనని ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ్యము.

వార్తాప్రతికలలో ప్రకటింపబడు వార్తలమీద నే నేలాటిచర్యను దీసికొనజాలను. ఇట్లు చర్యదీసికొనరాదని నా అనుభవసిద్ధాంతము. వైనికానసములనుబట్టి ఈ వైదీలను సామానుల పెట్టెలలో బెట్టవలసికచ్చెను.

అంతట 6 గం. 30 నిమిషములకు సభ ముగిసెను. తిరిగి ఈ దినము 11 గంటలకు సభ సమావేశమగును.

నేటిదిన చర్య

నేటిదినము ఉదయము 11 గంటలకు చెన్నపురి కాసున సభ సమావేశమయ్యెను. గౌ. సర్. పి. రాజగోపాలాచారి గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ప్రశ్నిత్యములు జరిగెను. తీర్మానము లాపై ప్రారంభమయ్యెను.

పర్వనెంటు సెటిలెంటు

ఎ. యస్. కృష్ణరావుగారు

రైతువారి భూములపై వసూలుచేయవలసిన పన్ను మొత్తము సక్రమముగ నిర్ణయించుటకు తగు ఏర్పాట్లు చేయవలయునని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారికి సలహా ఇచ్చుచున్నారు.

వై తీర్మానమునకు ఎ. యస్. కృష్ణరావుగారు ఓట్లు చెప్పిరి.

సెటిలెంటు వ్యవహారములకలన ల్యాండు రెవిన్యూ కోన్ని సంతకముల కొకతూరి యెక్కువ చేయబడుటచే రైతులు చాల బాధకొందుచుండును. కావున పర్మనెంటు శనిన్యూ సెటిలెంటును యేర్పరచివో వ్యవసాయదారుల కంత యేని వర్గప్రసాదము జేయుటయగును. ప్రజలలో 4/5 వంతు మంది వ్యవసాయదారులున్నారు. వారు రాష్ట్రముయొక్క రెవిన్యూలో కమిషను నిచ్చెదరు. 50 వంతులు పన్నును 5 వంతులు ల్యాండు సెన్సుసు, 1 1/3 వంతులు విద్యుత్తును ఇచ్చి అనగా జాబాపు 60 వంతులు మాటికి పరిపాలనము ఖర్చును వ్యవసాయదారులు యిచ్చును.

మద్రాసు రాజధానిలోని వ్యవసాయదారులు యితర రాష్ట్రములలో కన్న నెక్కువ నిచ్చును. ఈ భూమిశక్తుల నెక్కువ జేయుటచే నేతమునకు చాలనష్టము ల్లును. ఈ విషయమై ముందు ఆలోచించవలయును. డెంగాలు, బీహారు ఒక స్పాల్లలో కాక్ వాలీసు ప్రభువు 1793 వ సం॥ మార్చి 22 వ తేదీన పర్మనెంటు రెవిన్యూ సెటిలెంటును యేర్పాటుజేసి పుణ్యముకట్టుకొనెను.

మద్రాసు రాజధానిలోని సూడ నట్లు వేయుటకు ఆచరణ యోగ్యమోయని విచారణజరిగెను. కర్నూలు రీసుగారు 1796 లో నొక ప్రకటనము గావించిరి. అందు నేలం జిల్లాలో రైతుల భూములకుశక్తు ఎప్పటికిని నిర్ణయింపబడినటుల డెటెంపబడినది. సర్ థామస్ వన్రూగూడ పర్మనెంటు రెవిన్యూ సెటిలెంటు ఉండవలసినదేయని చెప్పెను. రయత్వారీశక్తు అనగా ప్రతి భూమిమీదను నేయు మాక్సిముము సిక్కు అని రెవిన్యూ బోర్డుజా రంగీకరించిరి. రయత్వారీభూములపై ప్రభుత్వమువారికి అధికారము గలదు.

ఈ రాజధానిలో రయత్వారీభూములపై పర్మనెంటు సెటిలెంటు విషయము అవ్యాయముగ వదలివేయబడుచున్నది. దీనివలన మంచినీరూర్ని ఆర్. సి. డిత్తు గారును, దివాన్ బహదూర్ యస్. శ్రీనివాసరావుయ్యంగారును చెప్పియుండిరి. అయితే రెవిన్యూబోర్డువారు ప్రభుత్వమువారు చెప్పు ఆక్షేపణలను సవరింప యత్నించిరి.

దేశమంతటను పర్మనెంటు రెవిన్యూ సెటిలెంటు కావలెనని వెనుకటి ఆఖిలభారత జాతీయసభవారును మద్రాసురాష్ట్ర యసంఘమువారు, బ్రాహ్మణేతర సభలోను డెంపుచుండిరి. మద్రాసురయత్వారీ భూస్వాములసంఘమువారు కూడ పర్మనెంటు రెవిన్యూ సెటిలెంటు రయత్వారీ భూములకు గూడ నుండవలెనని కోరిరి రయత్వారీ భూములపై 1819 వ ఫసలి 1829 వ ఫసలివారికి ల్యాండు రెవిన్యూ 70 లక్షలు నెరిగింది. ఈ హెచ్చుదల రెవెన్యూ సెటిలెంటు వల్లనున్న, జిరాంతి యెక్కువగుటవల్లను జరిగెను ఇందులకు సెటిలెంటువలన సర్వే ఖర్చులు యెక్కువాయెను. ల్యాండు రెవిన్యూను కొంతవర కాపుడల చేసినవో సర్వే సెటిలెంటు ఖర్చులు తగ్గును. ఇంకా 20 సంవత్సరములకు రెవెన్యూ సెటిలెంటు కావలసిన వారికి యిప్పటిరేట్లను స్థిరపరుపవచ్చును. ఇంకను పదియేండ్లు కాకపోయినను యిప్పుడున్న రేట్లే స్థిర పరుపవలయునని మద్రాసు రయత్వారీభూస్వాముల సభలో క్రి. డి.టి.నారి తెలియబడిరి. కావున నిజీటితిలో పర్మనెంటు సెటిలెంటు బెట్టుట యచితము.

ఈ రాష్ట్రమునకు ల్యాండు రెవిన్యూబిల్లును రయత్వారీ జేయుటకై ఒక కమిటీ నియోగింపబడినది. వారు పర్మనెంటు సెటిలెంటును సలహానిచ్చి సరే లేకున్నచో యిబిల్లును యిచ్చట ప్రజాప్రతినిధు లుండ్లు కాసునపల్లిలో నంగీకరించవల

యును. ఈ తీర్మానమును అంగీకరింపవలెనని నిర్ణయించినది. ఈ తీర్మానమును అంగీకరింపవలెనని నిర్ణయించినది. ఈ తీర్మానమును అంగీకరింపవలెనని నిర్ణయించినది.

ఈ తీర్మానమును టి. సి. రంగవేలంపిల్లగారు బలపరచిరి. ఏ. సుబ్బారాయణుడుగారు తీర్మానముపై అనుభూతిగాగ నిట్లు చెప్పిరి. భారతదేశము ప్రపంచములో నెల్ల నెక్కడనున్నది నిమ్ముచున్నది. అందులో వద్రాసురాష్ట్రము ఇతరరాష్ట్రముల కన్న నెక్కుడు చెల్లించుచున్నది. పర్యవేంటు సెటిల్మెంటు వల్లనే బెంగాలురాష్ట్రము బాగుపడెను. వనరాష్ట్రములో జమీందారులకు 1802 వ సంవత్సరములో బారాఫసత్తీ వచ్చెను. అప్పటినుండియు రాయరాష్ట్రములవారు యెక్కువ శిస్తు నిమ్ముచుండిరి. గోదావరి అనేకట్ట కట్టునపుడు సీటింగ్మెంటుకు యెక్కిరము నకు రూ. 2½ వేల ఆరు నెలల రాబట్టవచ్చును కొన్ని రోజులు ఇప్పుడు దీని రూపాయలైనవి. ఇప్పుడు చెల్లిన చెట్టుపడికి నూటికి 25 రూపాయలు కట్టియున్నది. ఈ రాష్ట్రము అకాయము 17 కోట్లలో 7 కోట్లరూపాయలు భూమికివచ్చెను. అది భూస్వాములకు న్యాయమా? ప్రభుత్వమువారు ఇంకొకవిధముగ వచ్చు కాబట్టుకొనవలయును. జమీందారులు పర్యవేంటు సెటిల్మెంటు ననుభవించుచున్నారు. వారే పొలాలలో కట్టవడి పనియేయవలెనని బాటు ప్రభుత్వభారమును వహించునాడను. (వినుడు, వినుడు) దేశము పర్యవేంటు సెటిల్మెంటుకొరకు వేచియున్నది. ఈ తీర్మానమును త్రోసివేసిన, అసంతృప్తిగల్గెను. ఏవన్నవైన నెక్కువకేసి యీ భూమికివచ్చును యెక్కువ కేసుకుండ నుండవలయునని కేసు గోరుచున్నాను.

ఇతర సభ్యులు

భూములపై రైతులకు కావ్యతాపికార మిచ్చిన రైతులు శ్రద్ధచున్నారని భూములపై వచ్చు అకాయమును చక్కగ అభివృద్ధిచేసుకొనెదరు. ప్రభుత్వమునకు బలము రహితంగాము అట్టి రైతులసంఖ్య, విశ్వరము నానాటికి క్షీణించుచుండుట మిగుల శోచనీయును. ఈరాజధానియందు కాదాపు 42 లక్షల మంది పట్టాదారులుగలరు. అందు 40లక్షలమంది చిన్నరైతులు. 50 గూర్జుములకు లోబడిన నేల పన్ను విధించువారు. ఈ పద్ధతివల్ల యీ రైతులు గొప్పలాభము పొందగలరు. రైతులు అధికమగు పన్ను చెల్లించుటయే కాక ఉద్యోగస్తులకు మామూలు మున్నగునవి ఇవ్వవలెను. ఈ ఖర్చులన్నియు మాడగ, బారి ఆదాయమునందు కి వంతులలో 2 వంతులు ఇచ్చే ఖర్చుఅగుచున్నది. కావుననే కేసునందు చార్జ్డ్రస్టు అధికముగనున్నది మూడుపంతులమంది నిండుభోజన మొగరు. కేసు యొక్కయు, ప్రభుత్వముయొక్కయు మూలాధారమనదగు రహితంగాము ఇట్టి క్షీణదశయందుండుట ఎవ్వరికిని షేకుము కాదు. ఈ విషయమునందు రెండు అభిప్రాయములుండుటకు నీటలేదు. బ్రాహ్మణతరులు, బ్రాహ్మణులు, బీదలు, భవంతులు, ప్రభుత్వమువారు ప్రజానాయకులు యాతీర్మానము పట్ల సానుభూతిగలవారని శిష్టవచ్చును.

ఈ అభిప్రాయములనే త్రిప్పి త్రిప్పి చెప్పవలె సభ్యులందరూ మాట్లాడిరి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎస్. సోమశంకరం పిల్ల, కె. గోపాలకృష్ణయ్య, టి. యం. నరసింహాచార్య, ఎ. రంగశాఖం మొవలి, శివరావు, యె. ఎ. వి. సోమశంకరం పిల్లగారు తీర్మానముపై మాట్లాడిరి. సభ్యులు పలకారములకు లేచిరి.

నోటీసు

జెజరాడయొక్క ముననబు కోర్టులో

బిట్టారి రామకృష్ణయ్య-వాది. వీరసోమేశ్వర రాయనాథిలో మేనేజరు, ప్రతివాది రామచంద్రరావు ఈ సంబంధ ప్రతివాదివాద వాదిరు 17-0-0 ఆక్రమంతు మీద S. C. 380/1921 దావా వెయ్యగా ప్రతివాదికి యిచ్చి సార్లు నోటీసు చేయించినను తున్నకొక రెప్పించు కొనుచున్నాడు. దీనికి దావా 22-12-1921 తేదికి నోటీసు గోరకు వాడుగా అయివున్నది. గనుక ప్రతివాది ఆగోబుకు 10 గంటలకు కోర్టుకు హాజరు కానియెడల యెక్కువార్జీ చేసి క్రిక్ యివ్వవచ్చును. ఇందుములముగా తెలియచేయడమైనది. C. S. Narayanamurthy Garu, (12251) వాది వకీలు.

మావిభాల ప్రదేశ

కల్లికోట, దిసం 13:- బల్లాపేటజిల్లా ముక్తాంధ్ర ప్రకటనను గావించెను. నిన్నటిదినము 884 మంది విప్లవకారులు కళపడిరి. వీరిలో కూక-2కుపాకులు, 160 ఆయుధములు 2/8 గుర్రాసేనకు దొరకెను 3/7 కచ్చిను సేనకు 236 మంది విప్లవకారులు 5 ఆయుధములతో గూడ వకమైరి. 2/9 గుర్రాసేనకు 226 మంది విప్లవకారులు చిక్కుపడిరి. వీరుగాక, వెల్లిమర్క- అనువద్ద స్వెమల్ పోలీసువారు 20 మంది విప్లవకారులను చంపిరి. సభకు ప్రాంతములందు అనేకులు వకమైరి. నల్లయ అంసంగ్రామ బండిపోటుకేసులో చార్జి చేయబడిన 5 గురు మాస్టారులు ఒక తియ్యమును మకల విచారించబడిరి. వారిలో నోకరికి 8 సంవత్సరములకరివశిష్ట విధింపబడెను. ఒకరికి 4 సం॥ క. 2. ఒకరికి 7 సం॥ క. 3. మిగిలినవారికి 2-2 సం॥ క. 3. వేరింతులన్నా కార్యాలయపుదోపిడికేసు మరల ఈదినము విచారణమున వచ్చెను.

మద్రాసు ప్రభుత్వ అభివృద్ధి శాఖ

జి. బి. 2185. గోవాలో యడవిపప్పుల రేటులగుర్తి 2-8-21 క తేదికి చట్టసభలో 16-వ తీర్మానము గూర్చినవిగిన వ్యత్యాసము సందర్భమున, వ్యత్యాసముయొక్క చతుసు జి. బి. 2084 నూ గోవాలో కల్లెరుకు పంపబడును. ఆయన కవనరమనితోచు పక్షమున ప్రస్తుతపు రేటులలో మాపులు చేయవచ్చును.

నోటీసు

నెల్లూరు జిల్లాకోర్టువారు చేసిన 28-11-21 తేది ఉత్తరువు ననుసరించి వెంకటగిరి ధర్మశాల (Poor Trust House) విచారణకర్తలు నెల్లూరు జిల్లా, రావూరు తాలూకాలో నుండు కలిచేడు గ్రామము గుత్తను, సదరు గ్రామములో నుండు అభ్రకముగనుల గుత్తను ప్రత్యేకముగాను, 1922 నెం॥రం జనవరినెల 9-వ తేది సోమవారం వెంకటగిరిలో బహిరంగ వలమువేసి విక్రయింతురు. వివరములు తెలియగోరువారు విచారణకర్తలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

విచారణకర్తల ఉత్తరువు ప్రకారం వి. శ్రీనివాసాచార్యులు, సహాయకాడు, వెంకటగిరి సంస్థానం.

విక్రయమునకు

స్వాతంత్ర్యపు హక్కుగలిగినటువంటియు, విడివిడిగా విభజించుటకు వీలైనట్టియు గంగవొల్ల పెంట, సీ విల్లి పెద్దవల్లి సంస్థానముల, మరికొన్ని గ్రామములు (దిల్లర చిల్లరగాగాని, సమూహములుగాగాని) శాఖపట్టణముజిల్లా సాలూరుఎస్టేటు బ్రష్టిగారిచే విక్రయించబడును ఈ గ్రామములు చిన్న చిన్న భాగములుగా విభజింపబడి, ప్రత్యేకముగా వస్తులును చెల్లించుచున్నవి. ప్రత్యేకపు భూములన్నియు సారవంతములైనవి. భూములను కొనగోరు వారు ఆలశ్యము చేయకుండా ఈక్రింది చిరునామాకు ఉత్తరములను వ్రాయవలెను.

పి. గురుమూర్తి సాలూరు ఎస్టేటు బ్రష్టి

కొండ్ల ప్రతులు మాత్రమే నిలవయున్నవి. తలయేవారు త్వరపడుడు.

శ్రీ గాంధీ మహాత్మని

ప్రతి 1-కి తెలదూ. 0-12-0, వి. సి. గా రూ. 1-2-0. సేతు బ్రష్టి, మైలాపూరు, మద్రాసు.

మదరాసు స్టాట్ కాను కోర్టు

నూటు నెంబరు 12844/1921

పుత్తుడి రామయ్యకెట్టి గురుసామికెట్టి అండు కంపెనీ వాదులు.

అప్పల రంగశాఖంకెట్టి-ప్రతివాది.

వైవాదులలో ప్రతివాది 25-12-1918 మొదలు 25-2-1919 వరకు బంగారు, వెండి సామానులు నాలుగు బాగా చేవిచేసిన బాబుత్తులో వాదులకు ప్రతివాది అచ్చుకలసిన నిలువ కాకి మొత్తం కడ్డిచూ రూపాయలు 5200-0-0 రాష్ట్ర కొనుటకు వాముల వైవాదా చేసియున్నాడు. వైకేసు వైకోర్టులో మూడవజడ్జిగారియెడల యీ దిసంబరునెల 22-వ తేది పూలు 11 గంటలకు విచారణ వాయిదా చేయబడి యున్నది. సదరు విచారణకాదు ప్రతివాది హాజరు కాని యెడల సదరు కేసు యేకపక్షముగా తీర్మానము చేయబడును. వి. భావ్యం అయ్యంగార్ బి.ఎ.బి.యల్. 14-12-1921 వాదుల వకీలు.

మద్రాసు అండు సదరక మరాటా

రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.

నోటీసు (3151)

అర్కోణం ఎమ్. అండు ఎస్. ఎమ్. ఎంజి సీరింగు వర్క్ పాపులవద్ద 1922 నెం॥రం జనవరి నెల 16 వ తేది సోమవారము పగలు 10 గంటలకు సుమారు 23 టన్నుల టేకుకట్టతుండ్లు బహిరంగ వలమువేసి అమ్మబడును. సముదాయ మొకటికి లాటు 1-కి 3 టన్నుల తుండ్లు చొప్పున యుండును.

వలములో పాటపాడ దలచువారు అట్లు పాడుటకు మునుపు రుప్ప 50 లు సంచకారము క్రింద ధరావత్తు కట్టవలెను.

జయ మొంకిన పాటదారుడు వలము కొట్టివేయబడిన మొత్తములో మూడవ వంతు సొమ్ము తక్షణమే చెల్లించవలెను.

అమ్మకముతేది మొదలుకొని ఒకవత్తుము దినములలోగా కంపెనీ చీఫ్ ఎంజినీరుగారిచే వలము ఖాయతరచబడును.

వలము ఖాయతరచబడినట్లు తెలిపిన ఒకవారము దినములలోగా కొనగోలు చేసినవారు మిగిలిన రెండు వంతుల సొమ్మును చెల్లించి సముదాయములను లాటులను సదరు స్థలమునుండి తీసికొని పోవలెను.

ఆ ప్రకారము నడచుకొనకపోయిన ముందు చెల్లించిన మొత్తము కూడ యివ్వబడదు.

కొనినట్టి తుండ్లను తీసికొని పోవుటకు కావలసిన వాగనులు ఎంజినీరింగు వర్క్ పాపుల ఫబ్డివిజనల్ ఆఫీసరుగారిచే ఏర్పాటు చేయబడును. ఇతరులు చెల్లించు మొకమునా చెల్లించవలెను.

వలము పూర్తిఅయిన తరువాత జయ మొంకిన పాటదారులకు వారు సంచకారము క్రింద కట్టిన ధరావత్తు సొమ్ము రుప్ప 50 లును వాకను చేయబడును.

ఆంధ్రవిద్యార్థి

(ప్రతిమాసమున ప్రకటింకబడును) నుప్రసిద్ధులగు అంగ్రహముల వ్యాసము లిం. ప్రచురింపబడును. చందాదారులలో నెవ్వరైనను మంచి వ్యాసములు వ్రాసి పంపుచుండినవో, విలువ గల సువర్ణపత్రములు బహుమతిగా నొసంగుదుము. సం॥ చందా 2-0-0 మాత్రమే. సంపాదకుడు:- భీష్మగర్వరైవ-నుబ్రహ్మగర్వరైవ. పి. యం. పి. సి. అనంతేశ్వరము.

మదరాస్ కార్పొరేషను

సభ నిర్వహణను సాయంకాలము రిఫర్మ్ భవనమున
త్యాగరాజు శైలిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను.

మొలాపూరు డ్రాయినేజి విషయమై టి. ఎస్. రామ
స్వామయ్యగారు రద్దుగ కనుల స్థాయిసంఘముల వారిపక్ష
ఒక స్థలమును ఏర్పాటు చేసినదియు ఆ విషయము ఆరోగ్య
స్థాయి సంఘము వారి ఆలోచనలో నున్నదనియు ప్రత్యు
త్తర మియబడెను.

మునిసిపలు కమిషనరుల ఇంట్లో టెలిఫోను యంత్ర
ములను పెట్టు విషయము 1921 సెప్టెంబరు నెలలో 2 తేదీన
ఒక సంఘమువారికి తెలియజేయబడెను. ముత్తయ్యచెట్టి అలగ
జాండరు ఈ విషయమును నిశ్చయించుటకు సభ్యులుగ నియ
మించబడిరి. భూమియగుగారు మధ్యవర్తి నియమించబడిరి.
మొదట సభ 5 తేదీన జరిగెను. పూర్వసాసము తర్వాతనే
జరుగును ననియు వ్యాపారాధికారికి బదులొసగబడెను.
సామి వెంటాచలం చెట్టిగారు దేవదాసుగారి స్థానే అధిక
పన్ను సభ్యులలో నొకరుగ నియమించబడిరి.

పార్లమెంటు కమిషను.

లోపని బాగా జరుగుచున్నదనియు ఎప్పుడు ముగి
యబడెనో తెలియజేయ జాలననియు ధృవీకర్త రీ విషయమై
స్పష్టముగా పని జేయుచున్నారనియు త్యాగరాజుచెట్టి
గారు నడిచిరి.

రోడ్లకు కంకరవేయుట

మదరాసుకు జనవరిమాసములో యువరాజు వేంచేయును.
ఆయన ముఖ్యమంత్రిగారును ఘోషింపవలయు పోవును.
అందుచే అంతవరకు ఆరోడ్లను కంకరతో బాగుజేసి తారుపూ
యటకు 25000 రూపాయలు కావలయునని త్యాగరాజుచెట్టి
గారు తెలియజేసిరి. మొట్టమొదట తిరుగుటచే రోడ్లు ఇంత
పొడవుగలవలయు కావలయునని.

దేశీకారాగారము

కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఈవిషయ
మునంతను పాటుజేసిరి. రాకొమరుడు మదరాసుకు వచ్చునని
ఎంతకాలముక్రిందటనో తెలిసియు మొన్న నవంబరు 24 తేదీన
రోడ్లను మరచుటచేయవలయునని ఆలోచనలోబెట్టిరి. వ్యవధి
లేకపోవుటచే మరచుటయు అతితొందరగ జరుగవలయునందును.
తొందరయగుటచే మరచుటయు బెట్టిన సామర్థ్యము లూడిన
తోటోసిన పన్నీయగును ఎంతసేపూ ముఖ్యమంత్రిగారు బాగుజే
యుట యే సరి పోవును. తక్కిన లోడ్లను
బాగు చేయుట లేదు. తుదకు త్యాగరాజు
చెట్టిగారి తీర్మానము అంగీకృతమయెను

ఎన్నిక పట్టాలు

మునిసిపలు కమిషనరులను ఎన్నుకొనుటలో కష్టములే
కుండనుండునటుల ఎన్నికపట్టాలను సవరణలను చేయవలసినదని
కార్పొరేషను కమిషనరుగారు జేసిన సిఫార్సులు అంగీకృత
మయెను.

అసిస్టెంటు ఇంజనీరు

కిల్పాకుపంపింగు ప్రేషను మెకానికల్ ఇంజనీరు నెలవు
మీద ఉన్న కాలములో ఆయనస్థానే పనిజూచిన వి. కురియక
అను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగారికి నెల 1-కి రూ 75 లు అదనపు
జేతనము నిచ్చుటకు నిశ్చయించబడెను.

డ్రాయినులను నవస్థాపనములు కుండ జేయుటకు
డ్రాయినులను బాగుజేయుటకు 9 కురు కూలీలను నెల 1-కి 15
రూపాయలు జీతము మీద ను, వీరిపనిని పరీక్షించు
టకు ఇంకొక యుద్వోగిని నెల 1-కి 25-1-30
రూపాయలుజీతముతో నియమించవలయునని ఆరోగ్యప్రస్థాయి
సంఘమువారు 29-9-21 సంవత్సరములో సిఫార్సుచేసిరి. దీని
కగు సామర్థ్యము సవస్థపు బాధనివారణకుగాను అధికపత్రములో
మదింపుజేయబడిన మొత్తమునుండి ఖర్చుపెట్టవలయుననిరి.

మోడల్ స్కూలు

మొదటా ఆలీపాపాబు (రాయపేట) ఎగ్జ్యూరు
లో ఏర్పాటుపెట్టినవిధిలోను మోడల్ స్కూలును కట్టుటకు స్థల
మును సంపాదించవలయునని స్థాయిసంఘమువారు జేసిన
తీర్మానమును అంగీకరించిరి. వీరికగు సామర్థ్యము మోడల్ స్కూ
లూ కట్టుటకు మదింపుజేయబడిన మొత్తమునుండి ఖర్చుపెట్ట
వలెను.

కురుచేడిమాలపల్లి

పెరంబూరు బారకామయందున్న కురుచేడిమాలపల్లిని
10,000 రూపాయలనుబెట్టికొనుటకు సభవారంగీకరించిరి. ఈస్థల

మును కొనుటకు 18475-14-5 రూపాయలగునని కలెక్టరు మదిం
పుజేసియుండెను. కార్పొరేషనువారుగూ. 10,000 రూపాయ
లనుఅందువాచేసిరి. కలెక్టరుమదింపును తగ్గించవలయునని కోరిరి.
కానిఅది ఎక్కువగాదనికలెక్టరుఅనెను. కాన 20000 రూపాయ
లను ఖర్చుపెట్టి ఈ స్థలమును కొనుట సమంజసమా? స్థాయి
సంఘమువారి యుద్వ్యయమును వదులుకొనుట మంచిదనిరి.
20,000 రూపాయలకు మించకుండగ ఈ స్థలమును కొనవలయు
నని వాసుదేవస్వీగారు రినిరి. వారాయణస్వామిచెట్టి గారు దీని
అనుమదించిరి. వరదరాజులునాయకుగారి విషయమును స్థాయి
సంఘమువారికి వదిలిపెట్టవలయుననిరి. అక్కరలేదని వ్యాపా
రావుగారిని స్థలమును కొనకక్కరలేదని స్థాయిసంఘమువారు
చేసిన తీర్మానమును అంగీకరించిరి.

అండర్ గ్రవుడు డ్రాయినేజి

కొన్నిస్థలములలో ప్రజలు సాయిభూపెరడుగ ఉపయో
గించి పాకుజేయుచున్నారట. అందుచే దానిని ఆపుజేయుటకు
ఒకసంఘము నియమించవలయునని ఆశీర్వాదవాడారుగారు
21-10-21 వ ఒకతీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఆరోగ్యాధికారి
స్పెషలు కాన్సిల్లబిలును నియమించవలయుననియు అప్రోవర్సింగ
ప్రజలు పాకుజేయకని శిపార్సుజేసిన సూచనలనే స్థాయిసంఘ
మువారు శిపార్సుజేసిరి. కాన్సిల్లెస్సి ఓచరుసీయరుల కీ పనిని
అప్పగించవలయునని వారాయణస్వామిచెట్టిగారు రినిరి. ప్రజలకు
బహిర్యేకమునకు బోవుటకు సదుపాయము జేయకుండగ వారిని
శిక్షించుటకు ప్రవత్తించుట మంచిదిగాదనియు స్థాయిసంఘ
మువారి తీర్మానము మంచిది గాదనియు కామరుగారు రినిరి.

దేశీకారాగారము

ఏ పీఠులయందు ప్రజలు పాకుజేయుచున్నారో ఆపివు
లను తెలియజేసెను. కార్పొరేషనువారు ప్రజలకు పాయి
భూవా ఏర్పాటులు జేయకపోవుటచే ఇట్లు జరుగుచున్నది.
స్పెషలు కాన్సిల్లబిలును ప్రవేశపెట్టుటకు అనకాళము లేదు.
కాన డిరెక్ట ప్రజలకు ఇంకొక విధముగ సదుపాయము జూపక
శిక్షించుట పాడి గాదనిరి.

రంగాచారిగారు.

ప్రస్తుతము స్పెషలు కాన్సిల్లబిలును ఒక డివిజనులో
ప్రవేశపెట్టి అచట ఎట్లు లభించునో జాడవలసి యున్నదనిరి.
స్పెషలు కాన్సిల్లబిలును నియమించవలయునన్న అర్థము లేదు.
వీరికగు జీతముల వెనుక ధరించెదరో తెలియజేయ బడలేదు.
ఎంత వ్యయ మగునో తెలియదు. నగరమందంతటను కాన్సిల్లబి
లు నియమించిన కష్టము నాటిల్లుననిరి

శివపకాశ్ మొదలియారుగారు సవరణను అంగీకరించిరి.

రంగాచారిగారు సవరణ ఒడిపోయెను.

స్పెషలు కాన్సిల్లబిలును నియమించవలయునని స్థాయి
సంఘమువారు జేసిన శిపార్సులుగూడ ఒడిపోయెను.

పాక్కి, స్పెర్వరులలో బ్యాంకు వాయిద్యములు జరు
గుటకు లేట్లు మార్పుజేయబడినవి. వానిని సభవారి రంగీకరించిరి.
సభ ఇంతటితో ప్రస్తుత మా ప్రజేయబడెను మరల ముందు
ఎన్నడు సమావేశమగునది తెలియజేయబడును.

జెయిలు కమిటీ రిపోర్టు

మద్రాసు జెయిలు మాన్యుయల్ లో నీక్రిందిమాన్యులు
చేయబడును.

283 వ మాన్యు—జైలయొక్క మత, కుల సంబంధమైన
విషయములలో నవనవరమైన యాటకము లుండగూడదు.
జైలీలు యజ్ఞోపవీతమునంటి పవిత్ర చిహ్నముల నుంచుకొన
వచ్చును. జెయిలు కార్యక్రమమున కాటంకము రానంతవరకు
జైలీలు సంధ్యాకాండములు నమాజులు మొదలైనవి నిశ్చయముగ
చేసికొననియ్యవలెను.

మహాత్ములను లుండు కొట్టులందు చాప, ప్రత్యాశన
మునకు నీరువంపబడును. మధ్యాహ్నము శుక్రమువారము ఇతర
నెలవుదినములలో ప్రార్థన చేసికొనవచ్చును. రంజామాసము
లలో చలిది యన్నము తినవచ్చును.

నిర్ము జైలీలు జైలులో పగ్గి, కబ్ అను మట్టిలాగూ
చిన్నకిర్పాన్ అనగా నొక అంగుళము పొడవుగల పెమ్మె
ధరింపవచ్చును.

కేక, కంక (దువ్వెన) కార (ఇనుపమురుగు) మొదలైన పవిత్ర
చిహ్నముల నుంచుకొనవచ్చును.

385 వ మాన్యులో మూడవతరగతివారు రి మాసముల కొక
తూ 2 వ తరగతివారు 4 మాసముల కొకతూ, మొదటితరగతి

వారు రి మాసముల కొకతూరి వుత్తము వ్రాయుట స్నేహితుల
మామట వీలగుననుపదము వవరిచేయవలెను. 426, 438, రూ
ల్యు కొట్టివేసి యీక్రింది పెట్టవలెను—క్రొత్తకత్తి నొందిన
జైలీలు, అప్పీలు చేయుట, జామీనియ్యట మొదలైన విషయ
ములకై బంధువులు స్నేహితులు వీరధు వీరిని చూచుట ఉత్తరము
అవ్రాయుటయు, జైలుఅధికారి అవసరమైనన్ని పర్యాయములు
చేయనీయవచ్చును.

(2) జరిమానా నీయతేనందున వైదులూ నుంచినట్టియు,
జామీనియ్యనందున జైలులో నుంచినట్టియు, జైలీలకుగూడ నిట్టి
వసతు లీయబడును.

(3) జైలీయొక్క నడవడి బాగున్న పక్షమున మూడు
మాసముల కొకసారి స్నేహితులను దర్శించుట, వుత్తములు
వ్రాయుట అనువసతు లుండును. ఎవరినైన దర్శించుట కేర్పా
టుచేయుటకు వ్రాయువుత్తము, వుత్తరముగ నెంచబడదు.

జైలీయొక్క వ్యాధి, దగ్గిరమట్టు చనిపోవుట మొద
లగు యవనరము లేమైన కలిగినప్పుడు జైలు నూపర్చెంటు
ఎక్కువపర్యాయములు వుత్తరములు వ్రాయుట, ఎవరినైనను
చూచుటయును బహుకొనవచ్చును.

నూపర్చెంటు యధికారములేనిది జైలీ లేకదును, వుత్తర
ములు వ్రాయగూడదు. ఎవరిని చూడగూడదు. ఇట్టి యధికార
ముకొరకు నోటితో నడుగవచ్చును. లేకున్న వ్రాతపూర్వక
ముగ నడుగవచ్చును. ఈదృశ్యములకు వుత్తరములు వ్రాయుటకు,
నూపర్చెంటు లేనికాలముల నిర్ణయించును. అప్పుడే వ్రాయ
వలెను. దర్శనముల కాలములు జైలుకు బయట వ్రాయబడును.
ఎవరినైన చూచుటకు కేటువద్ద స్థల మేర్పరచబడును. స్త్రీల
సందర్శింప వలెన్న స్త్రీలగులలోనే చేయవలెను. జబ్బుగా
నున్న జైలీలను ఆనుపల్లెలో చూచుట ధిక్కార మియవచ్చును.
నూపర్చెంటుకు సకారణముగ గన్నట్లు పక్షమున జైలులో
నెచటనైనను చూచుట కధికారమియవచ్చును.

ఎవరినైన చూడవలెన్న ఒకజైలు అధికారి సముఖము
ననే చూడవలెను. స్త్రీలయినపక్షమున స్త్రీ యధికారి నియ
మింపబడును.

మొట్టమొదట మధ్య నాపీచేయవచ్చును. అందుకు
కారణము వ్రాతపూర్వకముగ నిరూపింపవలెను.

మామూలు గ 1/2 గంటకన్న ఎక్కుడుసేపు మూట్లగూడదు.
కాని నూపర్చెంటు ప్రత్యేకమధికార మియవచ్చును.

ఇట్లుఎవరితోనైన మూట్లగూటకుపూర్వము తరువాతను
గూడ జైలీని పరీక్షచేయవలెను.

రూల్సుప్రకారము వీలున్నను, కొన్ని కారణము లున్నప్పు
డు నూపర్చెంటు జైలీ ఎవరితోమూట్లగూటకు సధికార మియ
నిరాకరింపవచ్చును. ఆకారణము లతను వ్రాయవలెను.

జైలుఅధికారిగూడని యుత్తరము లేమయు నడువనీయ
గూడదు. అధికారికి తెలియని భాషలో వ్రాసిన పక్షమున
తర్జుమా చేయింపవలెను. రహస్యభాషలో వుత్తరములు నడువనే
గూడదు.

జైలీకి వుత్తరములతెప్పించు శాశికారము లేనప్పుడు వుత్త
రము వచ్చినపక్షమున సకాలమువరకు నాపీయుంచి యతనికియ
వచ్చును. లేకున్న వుత్తరము వ్రాసినవారికి తిరిగి పంపవచ్చును.
జైలీకి జేరినయుత్తరము లత నుంచుకొన నగును.

ఉత్తరములు వ్రాయుటకు కావలసిన పనిముట్లు, కాడ్లు,
స్తాంపులు ఈయబడును.

ఈవై పేర్కొనబడిన సదుపాయము లేనైన దుర్విని
యోగము చేయబడవలెదం, నూపర్చెంటి సదుపాయముల
తగ్గింపవచ్చును.

ఇంకా శిక్షపొందని జైలీ లుత్తములువ్రాయుట స్నేహితుల
దర్శించుటకు వీలుండును. ఈసందర్భములు జైలు అధికారిమా
చుచుండగ జరుగవలెను. కాని అతను విషయండు నక్కరలేదు.
పీడరు ఇట్టి జైలీని చూడనెంచుపక్షమున తనకున్నపనియు, తన
యుద్వోగ మేమైదియు తెలియజేయుచు నూపర్చెంటుకు
వ్రాసికొనవలెను. శిక్షపడని జైలీలు తనపీడగల్గు వ్రాయు వుత్త
రములు ఆజైలీ స్వంతముగా పీడకు కీయవచ్చును. నివిలోజైలీలు
జైలు అధికారి సముఖమున కాకుండగనే స్నేహితుల చూడ
వచ్చును.

నిర్ములగు లియూకుచేయబడిన జైలీయొ జైలీధను
అంద్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో నిర్వహించును.
లేటుగుభాషయందు కాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు కాని
కాట్టులాగు ఉచితముగా కంపబడును.
మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హాల్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

వేల్పు యువరాజు గారు

మితరక్షణముం దధికసంఖ్యాకులుగలరు. మీకు, ఎక్కువ బాధ్యతలున్నవి. మీ భావపరిణామస్థితి మీ ప్రాచీనజాతీయము ననుసరించి యుండుగాక! మీ సంఘమునకు తగినట్లు, మీ స్థితికితగినట్లు మీ బాధ్యతలను నిర్వహించుదురని నాకు దృఢ విశ్వాసముగలదు. మీ బాధ్యతస్ఫుటికి, దేశభివృద్ధికి, విశ్వర్యాభివృద్ధికి, అధికారాభివృద్ధికి మీరు పాటుబడవలెను. మీ ఆత్మదృఢత మగు అతిథి సత్కారమునకు నేను తిరిగి మీకు కందనము లర్పించుచున్నాను. రాజోత్సవసత్కారములు మీకు సుఖము నిచ్చుగాక!

కనీస మహారాజుగారి వందనములు

మీరు, మీ ప్రజలు నన్ను ఉచితరీతిని మర్యాదచేసినందులకు నేను మీ కనేకవందనము లర్పించుచున్నాను. మీ తల్లిగారికి నా కృతజ్ఞతను తెలుపగలదను అని యువరాజు తంతి వార్తను బంపెను.

శివనీరు మహారాజుగా తీసుండేకమునకు విజయపూర్వకముగ ప్రత్యుత్తరమును తంతివార్తచేసిరి.

లక్ష్మీ, డిసెం 12:-సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభ్యుడగు జహంగీరుబాదు రాజాగారు పత్రికల ప్రతినిధులను నిన్న జహంగీరుబాదు రాజనగరుకు ఫలహారములకై యాహ్వానించిరి. తరువాత రాజాగారు నేల్సురాజుమారుని యాగమన గౌరవాధ్యక్షము నుమారు 2600 మంది పెన్షనరులకు ఫలహారములు పంచిపెట్టిరి.

నిన్న రాత్రి 11 గంటలకు యువరాజును వారియనుచరులును అలహాబాదుకు రహస్యముగ దాటిపోయిరి.

అలహాబాదు, డిసెం 12:-ఈయందయము 11 గంటలకు యువరాజుగారు అలహాబాదు స్టేషను చేరిరి. స్టేషనువద్ద గవర్నరుగారును, అధికారులును సన్మానసంఘసభ్యులు కొందరును సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు సర్ గ్రీన్వుడు మియ్యగారును సందర్శించి సగరమునకు రీసీకొని వెళ్లిరి.

ప్రజాశాంతి.

నగరముందు నిన్నుచార్తాశ్రమ జరిగెను గాని యువరాజుగారి కార్యక్రమమువల్లము జయప్రదముగ కొనసాగెను. యువరాజుగారి ముఖము కిశోరలామంచుడు నల్లు గన్పించెను. సాయంకాలము వారు పోలో ఆటలకు హాజరుయరు. ప్రభుత్వభవనమునకు రాజబాట లలంకరింపబడియుండినను ప్రజలయందు త్యాహము గన్పింపలేదు. ఇతరప్రదేశములలో నుండినంత మూలము లేకుండెను. అక్కడక్కడ ముఖ్యముగ యూగోపియనులుకూడి కరతాశ్రయము చేసిరి.

కార్యక్రమము ఉత్సవములన్నియు నామమాత్ర మైవిక నుండెను. విశ్వవిద్యాలయము వారు ఒక విసతిప్రక్రమము ప్రభుత్వముందరమువద్ద మునిసిపాలిటీ వారిక విసతిప్రక్రమము అర్పించిరి. అలహాబాదులో మరి యెచ్చటను బహిరంగ ప్రదర్శనములు లేవు.

సర్ హెన్రీ డాబ్ల్యుగారు 11-వ తేదీ ఉదయమునను, గాంధీ విల్లియం వింసెంటుగారు 10-వ తేదీని కలకత్తాచేరిరి.

కలకత్తా విక్టోరియా జ్ఞాపక చిహ్నమునకు నిజాంప్రభువు 1 లక్ష, ఇండోరు మహారాజు 1 లక్ష, బరోడా మహారాజు 50 వేల నిచ్చెదమని రాజప్రతినిధికి తంతివార్తలను బంపిరి.

డిల్లీ, డిసెం 12:-భారతవైద్యసంబంధుడు డిగ్రీలను గైచుటకు పూర్వము వక్తులనుగూర్చి యింకను ఆలోచించవలసియున్నదని భారతప్రభుత్వమువారు తెలచినారు.

యంద్రము నిలిచినప్పటినుండి భారతీయుల కాల్పులములు, గుట్టపురములను కొన్నిటిని పంపిచేసిరి. సుమారు 607897 యంద్రభటులు స్వచ్ఛములకు పంపిచేయబడిరి.

న్యాయశాఖను కార్యనిర్వాహక

శాఖనుండి వేరుచేయుట

భారత శాసనసభవారి తీర్మానమును రాజప్రతినిధి నిరాకరించుట

డిల్లీ, డిసెంబరు 10:-గత సిద్ధాంతమాజేశము నందు న్యాయశాఖను కార్యనిర్వాహక శాఖనుండి వేరుపరచవలయునని భారతశాసన సభవారు తీర్మానించినందుండిరి. స్వదేశాంగ సభ్యుడు ప్రభుత్వపక్షమున ఆ తీర్మానమునకు ప్రతిహేతుముగ మాట్లాడెను. అదేవారముననుండి తీర్మానము నంకితమిచ్చుటకు పిలువబడిన సభ్యాయుతులైన కమర్షరు జువలరాగారు తీర్మానమును నిరాకరించుచున్నారు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములలో నెచ్చట వైవాచికంగానైన గణమును ప్రవేశపెట్టి నెంచినందుడల, భారత ప్రభుత్వమువారు తట్లు శాసించుటకు సహాయపడుదురు.

గొప్పతగుధరల ఆమకము

నేటిదినము కొనదలచినది రేపటివరకు ఆపకుడు.
ఏలననగా? సమయ మెరిగి పనిచేసిన నిత్యకృత్యములలో
తప్పక ఆదృష్టము గలుగును. ఎచ్చట?

కాశీ, కంచి, బెంగళూరు, కొర్నాడు, మరియుతరజాగాలలోనుండి వట్టు, నూలు
జవళీరకములు అంగడి ఈ దిగువ దొక్కటియే యని తెలుసుకొనవలెను.

ది బొంబాయి స్వదేశి స్టోర్సు కాశీ, బెంగళూరు, సేలం జవళీమందిరము,
40, 41, 42 రత్నబజారురోడ్డు, బార్లి బాగు, మద్రాసు.

ధీన్తీ స్వచ్ఛంద సేవకులు

అసహాయుని నిర్బంధము

జాతీయ స్వచ్ఛంద సేవకసంఘములో జేరి గుస్తులతో పిఠులలో తిరిగినందులకు 50 మంది వాలంటీయరులను నిరాకరింపబడుటకు బారిష్టరు అసఫ్ అలిగారును అరెస్టుచేయబడిరి. అరెస్టు చేయబడుటకు పూర్వము అసఫ్ అలిగారు వాలంటీయరు సంఘమునుగూర్చిన వివరములను దెలుపుచు దేవ్యాటి కమిషనరుపేరిట నొక యత్తరము వ్రాసెను. బాధ్యత గలిగి అనేకులు వాలంటీయరు లయినందు వాందరసు మధ్యాహ్నము 1-2 గంటలపధ్య జమ్మూకుశీదులలో నుండురనియు అలిగారు తెలిపిరి. ఆయత్తరపు ప్రతిని ముద్రించుచున్నాము.

వాలంటీయరు స ఘము

ధీన్తీ దేవ్యాటి కమిషనరుగారికి:-

ఆయా, కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సగమువారి యత్తరపు ననుసరించి డిల్లీ రాష్ట్రములో స్థాపితమగుచున్న వాలంటీయరు సంఘమునందు 50 గురును నేనును జాతీయ సైనికులుగ చేరితిమి. మాదేశమునెడల గల బాధ్యతను చక్కగ గుర్తెరింగి యిట్లు ప్రవర్తించి నిశ్చయించితిమి. మా కార్యములవలన గలుగు ఫలితముల ననుభవించుటకు సంసిద్ధులముగ నున్నాము. మాలో ననేకుల మిడివతకే కిలా ఫతు సేనలోనో, జమయతై ఆనార్లులోనో, స్వరాజ్యసేనలోనో సభ్యులముగ నున్నాము. క్రొత్త జాతీయసేనయందు చేరువపుడు నైకొనవలసిన ప్రమాణ ప్రతి నిందువెంట నేను మీకు బంపుచున్నాను. ఇందువలన ఆ సేనలోడి మాకు గల సంబంధ మెట్టిదాయని మీరు శ్రమపడి విచారణలు సలుపునవసరము అగును. మా ప్రతిజ్ఞ కనుగుణముగ దేశాభ్యుదయమునకు వలసిన కార్యముల నెట్టివానినైనను నిర్వర్తించుటకు నిశ్చయించుకొని నా రము మాశాంతిమగు ప్రవర్తనయు, కార్యక్రమమును మీరు ఏకెంటుగ నుండునట్టి గొప్ప ప్రభుత్వమున కుపద్రవకరముగ నుండునని మీ కెప్పుడైనను ఆలోచన స్ఫురించుపక్షమున ఈదినము డిసెంబరు 12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1-2 గంటలపధ్య నేనును నాతోడి వాలంటీయరు లనేకులు నిర్బంధమునకు సంతోషపూర్వకముగ నర్పించుకొనుటకు సిద్ధముగ నుండగలవారము. మా జాతీయ స్వచ్ఛందసేవలోని యితరసభ్యులుగూడ కవరము గలిగెనని మమ్ము తార్కాణముగ నైకొని ప్రవర్తింపగలగుదరని గూడ యీ ప్రకటనయందే మీకు నమ్మకము బలుకుచున్నాను.

సేవావ్రతము

వాలంటీయరు బ్రీకింది ప్రతిజ్ఞ నైకొందురు.

సర్వేశ్వరుడు సర్వమయుడు సర్వవ్యాపి యని నేను బాగుగ గుర్తెలిగితిని.

(1) స్వరాజ్యమును శాంతియుతముగ మార్గముల సంపాదించుటయు,

(2) భారతదేశములోని వివిధసంఘముల, మతములప్రజల యం దైకమత్యమును పెంపొందించి పోషించుటయు

(3) ఏవర్ణము వామగాని సంఘమువారుగాని నీచులుగను అస్పృశ్యులుగను, పరిగణింపబడకుండుటయు.

(4) నేను దేశాభ్యుదయమునకును, దేశగౌరవమునకును, నా ప్రాణమును, ఆస్తిని అర్పించుటయు

(5) దేశములో కడుకబడి, ఆ వడుకబడిన నూలుతో నేయబడిన బట్టలను ధరించుటయు.

(6) జాతీయ సైనికాధికారుల యాజ్ఞలను ఏమాత్రము గొణుగుననుగు లేక పరిపాలించుటయు.

(7) జాతీయ సేనలోనుండి నన్ను బంపివేయువఱకు నేను స్వయాంగముగ సహింసను పాటించుటయు, ఇతరులు పాటించునట్లు చూచుటయు (ఈవిధానమును కాంగ్రెసువారు రవలంబించునంతకాలమైనను)

(8) జాతీయ సేనలో నాకు సంబంధ ముండుంతకాలము నా కెట్టికష్టములు, అవాంతరములు, ఘటిల్లినను సంతోషపూర్వకముగ వానిని భరింతును. నేనుగాని నావై నాధారపడియుండువారుగాని ఇందుల కెట్టిపరిహారమును అపేక్షింపకుండుటయు.

నా విధిగ పరిగణింతు నని ఇందుములయును ప్రతిజ్ఞ నైకొనుచున్నాను.

దేశాభిమానులు గండు!

మేల్ నెకడుట్లు వంద	రు ౧-౨-౦
దిండ్లు వంద	౦-౫-౦
స్వదేశీవస్తువులతో రయారు కాబడిన నలుపు నూలు పీసె ౧-౩	౬-౦-౦

వలయువారు ముందు నైకము పంపవలయును.
కా. వెం. రంగయ్య, కరిగిరుద్దం, నెల్లూరుజిల్లా.

హెన్రుల కాళీసోదాబుడ్డు

జర్మనీమేడ్ బుడ్డ స్టాక్ బాడ్లిగానున్నది. పెట్రె 1 కి 6 డెన్సులు చొప్పున భద్రముగా ప్యాక్ చేయబడియున్నది. గ్రోసు రూ 62-8-0 వంతున యితర ఖర్చులు లేక మద్రాసు నందు డెలివరీచేయబడును. జర్మనీ ఎస్సెన్సులు లిక్విడ్ రంగులు తక్కువ ధరల కిక్కుబడును. M. N. Naidu & Sons. 130, Big st, Triplicane, Madras.

కావలెను

మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు నట్టి మడనమంజరి మాత్రలను విక్రయించుటకు కన్ వానయ్య, ఏజంట్లు కావలెను.

రాజువైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

సంపూర్ణ రామాయణము (ద్రామా)

ఇది నాటక సమాజములవారి ప్రదర్శనమున కనుకూలముగ నుండునట్లు ఒక్కరాత్రి సరిపోవునట్లు అద్భుతమైన కీర్తనలతో రసవంతమైన పద్యములతో బహుచక్కగా జి. కోటీశ్వరరావుగారిచే వ్రాయబడినది. చదివితీరవలెను. వెల రు. 1-4-0.

ఈ నెలఖర్చులోగా అర్ధ రిమ్మవారికి మాత్రము రు. 1-0-0. పోస్టేజి రు. 0-8-0.

శ్రీ కన్యకామ్మవారి పాటలు వెల రు 0-5-0. పోస్టేజి రు 0-8-0.

ఇందు వైఖ్యుల ౧౦౨ గోత్రములు : కరములున్న గలవు. హాస్య గ్రంథములు ప్రతి 1-కి అనా ఖరీదు.

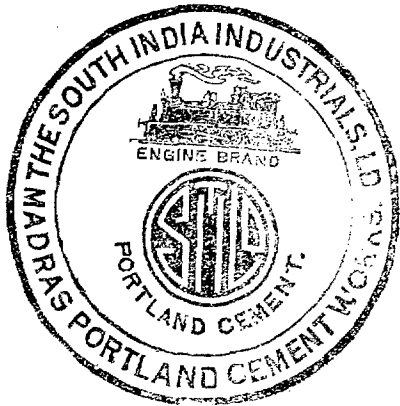
(1) అంతాగమ్మత్తు, (2) రైలుఖితం, (3) బోగం పేతు, (4) ఆడంగుల మచ్చట్లు, (5) ఆడపాకు, (6) మగ పాకు, (7) కలివార్త, (8) శత్యామధురం, (9) ధనము, (10) పడుచు పెండ్లాము, ముసలిమగడు, (11) తిన్న, (12) కథల కామరాజు.

పోలికెట్టి రామయ్య, శ్రీ సీతారామాంజనేయకంపెనీ, బజారు, బెజవాడ.

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

“బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు” “ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

కవలెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొప్పు కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టువారు

ఆందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలననగా:—

1. మాయొక్క “ఇంజిన్” బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు శుద్ధమైన మూలద్రవ్యముతో చేయబడుచున్నది.
2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డు స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
3. అనేకరకములు చేయక, ఒక్కరకము ఎంతబాగుగా చేయవచ్చునో అంతబాగుగా చేయబడుచున్నది. వైదొప్పిన కారణములచేత ఆందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమెంటుతో చేయబడిన ఆందరికిని తెలిసియున్నది.
4. సిమెంటు తీయనప్పుడు “ఇంజిన్” బ్రాండు అడిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలాపములు కలుగలేవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండినను మాకుప్రాసిన వివరములు వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సౌత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్టె 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

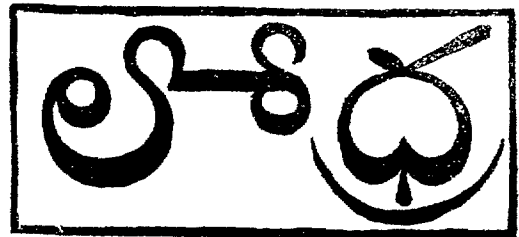
THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

కేసరి-రత్నయము

కర్పూరయోగ నివారణ:— స్త్రీలకు గలగు ఋతుశూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైబాన్సిగాను తక్కువ కాను పోవుట కునుచురోగము, సంతాపహిన్య, రక్తహీనత, మలార్ద్రకము, నూరికావాలెము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులునుంట్ల మొదలగు స్త్రీల వర్మ వ్యాధులను కడుగొను 12 బొమ్మ 8-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0

రక్తశుద్ధి వ్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అశీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, మేహవ్యాధులు, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి కీరమునకు కాంతిని నూపుచున్నది తేజస్సు నిచ్చును 12 బొమ్మ 8-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0,

సర్వజ్వరనివారణ

దీనికల 6 బొమ్మ 2-8-0; 3 బొమ్మ 1-8-0; 1 బొమ్మ 0-8-0

కేసరి కుటీరం.

ఆయుర్వేద అనుషధశాల,

88 చోలీను కమిషనరు ఆఫీసురోడ్డు, ఎర్రంబూరు మౌంట్స్.

పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును

లోకామయవార

కస్తూరి మాత్రలవలె

శరీరైక్తమగునారితగు విశ్వావధము నోకటి తడవి భారాచుగా చెప్పుకొన్నది పీటిలో అక్షరకరమైన యే వస్తువు వేరలేదు గావున అప్పుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరైనను సంజేహములేక నేనించవచ్చును. ఈ మృతము 8 నుండి 5 కరకు లాంటివలముగా గాని లేక వట్టి పోటి అగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చునదిల మందము అశీర్ణము మలబద్ధము చికి బ్యరము బ్యరము మలేరియాబ్యరము శీతము వాతము, దగ్ధ, చడికెము నరముల నొప్పి నం

హీనక ఇంపు ఎంబా షేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్ధరకు రానియ్యదు. బట్టులెగిన శేక ఉపయోగించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకపాటు మార్పంద ఈ నీర గునుస్తాను వ్యాపారములు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు ముఖాస్త్రీలు కూడ ఈ మృతలను నేనించి గుణమును పొందుచున్నారు. 250 మృతము ౪౦ సీసా 1-8 3౦ ౦-4-0 ౬౪ సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోష్టెజి 0-4-0 ఒకపాటు 6 సీసాలను తెప్పించిన పోష్టెజితో యు 1-8-0 12 సీసాలు " " 2-18-0 25 సీసాలు " " 5-8-0

మద్రాసునందు అన్ని ముకాణములందు దొరకును

శ్రీ శీతారామవైద్యశాల

(311-594)

మైసూరు

కంఠి చిలానామ... పండిట్ వైకుంఠ

మిక్కిలి వుష్ణవేగమును యిండియా తేజమునందు మొదలునకు చలన గలగునటు కనుమాంద్యము వదలుటకును బ్లాంకెక్ క్రి మెచ్చుటకును కలకంఠ్రాకలు కుక్కుర మాగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రీయును ప్రతిపురుషుడును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్డ్)

కలకంఠ్రాకలకు మూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి కలమామెయిలు కలవు. మంచును పోగొట్టును. శిరోమణులకు వట్టు నంటి మెత్తనము నిచ్చును. మొదలునకు చాలవట్టువనమును కలిగించును. వని మొదలగుటకున కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి మూతన కాంటిని కలిగించును. కామినియా ఆయిలు కలమామె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకు శుభము లకును, పిల్లలకును దీని మహావేదకారము మొదలగు తీసికె.

నేడు దీని మహామోగించుచుండు.

కల ఒక్కబుడ్డి 1-0-0 ని. పి. చార్జ్ 0-6-0 అనాలు. మూడుబుడ్డు 2-10-0 ని. పి. చార్జ్ 0-12-0 అనాలు. 2. పి. మణి ముక్కడ కమిషను యు 0-2-0 ప్రత్యేకము.

సోల్ ఏలెంటు.

అంగ్లోయిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 100. 155 హమ్మనపేట, బొంబాయి.

మలయ చందనము
గనేరియా అను సెగరోగమునకు కుకారము వర్ణములేదు. పిడికారితో పనిలేదు. ఎలుపు, లెంపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల సెగరోగమును మూడు ప్రాటలలో మాన్పును. స్త్రీల కునుకు వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజాధము. డబ్బీ 1-8 కల 2-4-0

1 చందనీ (మలయచందనమున కనుపానము) బొమ్మ 8-0-0

శ్రీ పావ వారి పంచాంగము

దుందుభి సంవత్సర పంచాంగము అచ్చులో నున్నది. మా పంచాంగముయొక్క ఘన అందము తెలిసినదే. ప్రతి 1-8 0-2-8; నాలుగుప్రతులకు తక్కువ పి.పి. చేయము. ఒకటి కావయువారు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. 12 ప్రతులకు ఒకప్రతి ఉచితము. త్వరపడకున్న దొరకవు. గంధర్వపార్వతీ, రాయవరం, (గోదావరి)

అమృతము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులును, వాపనుబిచ్చినపుచ్చుకొనివైకముయివ్వబడును

ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్

నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడను సరియైన భారలకు తయారుచేసి విక్రయించుట కుంచుబడును. తయారున తేనివచ్చిన అతి శ్రమముగ ఆర్డరు మేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారివలన మానవ్యకము తెలిసికొనవచ్చును.

